

Handboek Maatschappelijke Opvang

Versie 4 -2024/2025

INHOUD

1	REGIONALE UITVOERING MAATSCHAPPELIJKE OPVANG	3
1.1.	GEMEENTELIJKE TAAKSTELLING EN UITVOERING	3
1.2.	MO VOORZIENINGEN	4
2	TOEGANG MO	8
2.1	TOELICHTING OP REGIONAAL PROCES TOEGANG MO	9
2.2	TOEGANG TOT MO – BINNEN DE REGIO	11
2.3	TOEGANG BIJ SITUATIES VAN HUISELIJK GEWELD	13
2.4	TOEGANG MO- BUITEN DE REGIO.....	14
2.5	DE BESCHIKKING MO	14
2.6	WACHTLIJSTEN MO	15
2.7	GRIJSWONEN, TIJDELIJK VERBLIJF IN EIGEN NETWERK.....	17
2.8	BEËINDIGING MO	19
3	BIJLAGEN	20
3.1	TOETSING RECHT OP MO	20
3.2	MELDINGSFORMULIER IND EU-BURGERS	24
3.3	BRP – CODES.....	25
3.4	WERKPROCES BACKOFFICE MO	27
3.5	EIGEN BIJDRAGE MAATSCHAPPELIJKE OPVANG	33
3.6	AANDACHTSPUNTEN BIJ AANVRAAG PW	35
3.7	GRIJSWONEN; AFWEGINGSKADER OPVANG IN EIGEN NETWERK	38
3.8	PARTICIPATIE BEVORDERING VANUIT DE AANBIEDER (RENDIZ).....	40
3.9	3.9 LANDELIJK BELEID, GEBRUIKTE BRONNEN EN INTERESSANTE WEBSITES.....	45
3.10	RICHTLIJN BEËINDIGING VAN MAATSCHAPPELIJKE OPVANG	46
3.11	AFWEGINGSKADER MELDCODE HUISELIJK GEWELD.....	51
3.12	HUISDIERENBELEID.....	60
3.13	OVERZICHT OPVANGLOCATIES MAATSCHAPPELIJKE OPVANG MOVEOO EN LEGER DES HEILS	
	62	

1 REGIONALE UITVOERING MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

De regio gemeenten in Noord- en Midden Limburg¹ (hierna: de gemeenten) geven gezamenlijk het beleid en de inkoop vorm van Maatschappelijke Opvang (MO), Beschermde Wonen (BW), Bemoeizorg en Preventie (B&P). Daarbij zijn zij tevens gezamenlijk verantwoordelijk voor uitvoering van de richtlijn Landelijke Toegankelijkheid.² Sinds 1 januari 2022 zijn in principe alle gemeenten in staat om een melding van (dreigende) dakloosheid te verwerken.

De gemeenten streven hierbij de volgende doelen na:

- Middels vraagverheldering³ komen tot een advies over passende opvang en begeleiding, waarbij een client in staat wordt gesteld zo dicht als mogelijk bij het eigen netwerk te werken aan herstel, participatie en zelfredzaamheid.
- Onafhankelijke beoordeling van de aanmelding, aanvraag en plaatsing in de maatschappelijke opvang.
- Verbetering van sturing op door- en uitstroom in de maatschappelijke opvang door zicht te hebben op cliënttrajecten.
- Verbeteren van managementinformatie door centrale monitoring⁴ op de maatschappelijke opvang.

Dit handboek MO biedt de gemeenten een leidraad in de uitvoering van de Toegang MO, dit is een dynamisch handboek en wordt regelmatig herzien. De te hanteren versie is gepubliceerd op de website van de samenwerkende gemeenten Noord- en Midden-Limburg.

<https://www.sociaaldomein-limburgnoord.nl/uitvoering/handboeken>

1.1. GEMEENTELIJKE TAAKSTELLING EN UITVOERING

Op grond van de Wmo 2015 is iedere individuele gemeente verantwoordelijk voor het bieden van maatschappelijke opvang. De wettelijke definitie van maatschappelijke opvang is als volgt: 'Onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.'

'Iemand komt in aanmerking voor opvang, te verstrekken door het college tot welke hij zich wendt, indien hij de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat is zich op eigen kracht, met

¹ Beesel, Bergen, Echt Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert

² Convenant Landelijke Toegankelijkheid en de gelijknamige werkinstructie van de VNG.

³ Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een keukentafelgesprek

⁴ Centrale monitoring vindt plaats via de MGR

gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te handhaven in de samenleving.’ (Wmo 2015)

In onze regio onderscheiden we de volgende doelgroepen:

- individuen en gezinnen die geconfronteerd worden met acute dakloosheid;
- individuen en gezinnen die vanwege huiselijk geweld de thuissituatie moeten verlaten;
- individuen met complexe problematiek, waarbij sprake is van structurele dakloosheid;
- (zwerf) jongeren van 18 tot 27 jaar;
- individuen en gezinnen die dakloos dreigen te worden.

Dakloosheid is niet het enige probleem

Personen die gebruik maken van de opvangvoorzieningen kampen meestal met meerdere, elkaar beïnvloedende problemen. Zo is er vaak sprake van een combinatie van dak- en thuisloosheid, geweldsproblematiek, schulden, opvoedingsproblemen, psychiatrische, somatische en/of verslavingsproblemen, werkloosheid of het ontbreken van een zinvolle dagbesteding. Dit maakt de hulpvraag vaak complex en veelomvattend.

Opvang is het bieden van onderdak én begeleiding

De opvang en hulpverlening richt zich niet alleen op de feitelijke opvang van de doelgroep maar ook op het traject van begeleiding van inwoners met complexe problematiek om dakloosheid te voorkomen en een duurzame verandering te kunnen realiseren. Het gebruik maken van de opvangvoorziening kan hier een onderdeel van zijn.

Het bieden van opvang en begeleiding biedt rust, waardoor de persoon of het gezin zich met ondersteuning kan gaan richten op herstel en re-integratie in de samenleving.

1.2.MO VOORZIENINGEN

Relevant voor de maatschappelijke opvang is een eerste onderscheid tussen twee soorten voorzieningen: **Algemene voorziening** in de vorm van acute opvang⁵ en winteropvang.

Maatwerkvoorziening voor opvang en begeleiding gericht op herstel, participatie en re-integratie. Deze twee voorzieningen zijn voor alle doelgroepen zoals hierboven beschreven toegankelijk.

De opvang wordt uitgevoerd door Moveoo, Leger des Heils en Rendiz. Er zijn vier centrale opvanglocaties (één in Roermond en drie in Venlo) waar sprake is van 24/7 toezicht. Daarnaast zijn er kleinschalige trajectwoningen in de wijk, waarbij 's nachts geen actief toezicht aanwezig is. Zie bijlage 3.14 voor een overzicht.

(bron: Moveoo, 2024)

⁵ ook bekend als dag-en nachtopvang of noodopvang.

Algemene voorzieningen

Na een melding voor maatschappelijke opvang wordt, als opvang noodzakelijk is, deze direct geboden. Zodra een inwoner zich meldt voor eerste, c.q. acute opvang en er is vastgesteld dat er direct opvang noodzakelijk is wordt er door de opvangorganisatie een plek beschikbaar gesteld. In overleg wordt besloten tot opvang in de centrale opvanglocatie in Roermond of Venlo. Een andere optie kan zijn dat naar oordeel van de toegangsmedewerkers opvang in één van de trajectwoningen ook mogelijk is. Voor deze vorm van opvang is géén beschikking nodig.

Opvang tijdens de winterperiode

We kennen voor de opvang tijdens de winterperiode twee regelingen die aanvullend op elkaar kunnen worden ingezet tijdens de winterperiode:

- **De Kouderegeling vanuit de Veiligheidsregio**

De *kouderegeling* treedt in bij een gevoelstemperatuur van -10 of lager.

De kouderegeling wordt afgeroepen door de voorzitter van de veiligheidsregio, in ons geval de Burgemeester van Venlo. In deze situatie worden daklozen in de gehele regio via een noodbevel actief van straat gehaald omdat buiten overnachten bij deze temperatuur tot gezondheidsschade kan leiden.

- **Winterregeling op humanitaire grond.**

De *winterregeling* geldt zodra het de verwachting is dat de gevoelstemperatuur één dag -5 of drie dagen achtereenvolgend -3 of kouder is. Daklozen kunnen dan op vrijwillige basis gebruik maken van deze regeling.

Als de winter- of kouderegeling geldt wordt iedereen opgevangen, ongeacht verblijfsrecht. De winteropvang vindt plaats op de centrale locatie in Roermond of Venlo.

zie bijlage: [Winter- en kouderegeling](#)

Maatwerkvoorziening

Voor alle doelgroepen die gebruik moeten maken van de maatwerkvoorziening voor maatschappelijke opvang wordt dit in het algemeen aangeduid als: “ maatschappelijke opvang ” . Toch, we zien dat er accentverschillen zijn te maken. De vorm van opvang en de wijze waarop de begeleiding vorm krijgt is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte en de verschillen die we onderkennen in de totale doelgroep voor maatschappelijke opvang. Ook in de spreektaal horen we verschillen die verwijzen naar de vorm of de locatie voor maatschappelijke opvang.

Hieronder volgt een summiere omschrijving van de wijze waarop de maatschappelijke opvang vorm krijgt aan de hand van de eerder genoemde doelgroepen.

Opvang voor individuen en gezinnen die geconfronteerd worden met acute dakloosheid.

Zodra de inwoner, of het gezin, in beeld komt wordt samen met de inwoner een integraal ondersteuningsplan met een hulpaanbod op maat gemaakt. Het hulpaanbod omvat in ieder geval het bieden van een tijdelijke verblijfplaats, het regelen van een inschrijfadres, verkrijgen van inkomen, starten met het in beeld brengen en oplossen van schulden, werken aan perspectief en zo nodig verwijzen en begeleiden naar specialistische zorg.

Afhankelijk van de zorgvraag en zorgzwaarte vindt opvang plaats in de centrale opvanglocatie in Roermond of Venlo, óf in één van de trajectwoningen.

Uitgangspunt is dat opvang plaatsvindt in de gemeente van herkomst, dan wel waar de kans op herstel het grootst is.

We streven hierbij naar een opvangduur van maximaal 3 maanden.

Opvang voor individuen met complexe problematiek waarbij sprake is van structurele dakloosheid ten gevolge van verslavings- en/of psychiatrische problematiek.

Zodra de inwoner in beeld komt wordt er een integraal ondersteuningsplan opgesteld. In de eerste plaats gericht op het bieden van rust, tegelijkertijd wordt de inwoner gestimuleerd die dingen in het leven aan te pakken waardoor hij weer in staat is om zelf (eventueel met ondersteuning) een plek in de maatschappij in te nemen.

De focus van de begeleiding is gericht op het op orde krijgen van de basis.

Afhankelijk van de zorgvraag en zorgzwaarte vindt opvang plaats binnen de centrale opvanglocatie in Roermond of Venlo, óf de opvang vindt plaats in één van de trajectwoningen. Uitgangspunt is dat opvang plaatsvindt in de gemeente van herkomst, dan wel waar de kans op herstel het grootst is.

In veel gevallen zal de opvang plaatsvinden op de centrale opvanglocatie in Roermond of Venlo. Zodra de client hiertoe in staat is vindt opvang plaats in één van de trajectwoningen.

We streven hierbij naar een opvangduur van maximaal 6 maanden.

Opvang voor individuen en gezinnen die vanwege huiselijk geweld de thuissituatie moeten verlaten.⁶

Voordat iemand instroomt in deze vorm van opvang, wordt in overleg met Veilig Thuis vastgesteld dat er opvang nodig is vanwege een onveilige thuissituatie.

De begeleiding is gericht op herstel van de gevolgen van de geweldsproblematiek, organiseren van veiligheid en vergroten van vaardigheden om geweld duurzaam te voorkomen.

⁶. Cliënten die te maken krijgen met Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA) / Vrouwenopvang.

De opvang bestaat uit het bieden van bescherming en veiligheid, het bieden van veilige, tijdelijke huisvesting binnen de opvanglocatie, praktische begeleiding bij het orde brengen van de basis, er is specifieke aandacht aanwezig voor de begeleiding van meekomende kinderen, traumascreening en de verwijzing naar passende hulpverlening.

In onze regio is alleen de centrale opvanglocatie in Venlo toegerust om met de dreiging van gewelddadige partners/huisgenoten van mensen die vanwege huiselijk geweld dakloos zijn geworden om te gaan.

We streven hierbij naar een opvangduur van maximaal 6 maanden

Opvang voor (zwerf) jongeren in de leeftijd van 18 tot 27 jaar.

Zodra de jongere in beeld komt wordt er een plan van aanpak opgesteld. De opvang bestaat uit het bieden van veilige tijdelijke huisvesting inclusief begeleiding. De praktische begeleiding richt zich op het op orde brengen van de basis, het aanleren van praktische vaardigheden die de zelfredzaamheid vergroten en het stimuleren van de jongere in het behalen van een startkwalificatie en/of deelname aan zinvolle dagbesteding.

Afhankelijk van de zorgvraag en zorgzwaarte vindt opvang plaats binnen een centrale opvanglocatie in Venlo óf in één van de trajectwoningen c.q. fasewoningen.

Uitgangspunt is dat opvang plaatsvindt in de gemeente van herkomst, dan wel waar de kans op herstel het grootst is.

We streven hierbij naar een opvangduur van maximaal 6 maanden

Voor de maatwerkvoorziening opvang geldt een eigen bijdrage. De opvanginstelling draagt zorgt voor de inning van de eigen bijdrage (op grond van artikel 9.7 van het Besluit Beschermd wonen en opvang). Voor de algemene voorziening acute opvang of winteropvang is géén eigen bijdrage verschuldigd.

Zie bijlage: Eigen Bijdrage maatschappelijke opvang

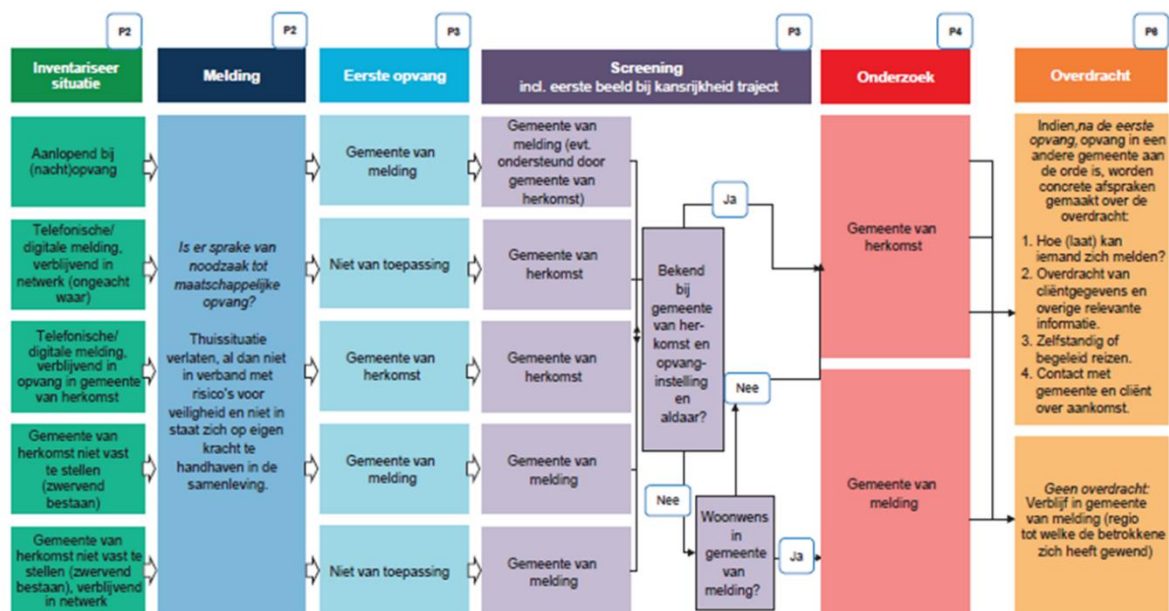
2 TOEGANG MO

Dit hoofdstuk behandelt de uitgangspunten zoals we die regionaal hanteren binnen de toegang tot MO. Een belangrijk onderscheid hierbij is de behandeling van een melding van (dreigende) dakloosheid op landelijk óf regionaal niveau.

De landelijke toegankelijkheid MO – van regio tot regio

- De Landelijke toegankelijkheid is een belangrijk uitgangspunt bij de uitvoering van de maatschappelijke opvang (MO) door centrumgemeenten. In de Wmo 2015 is de 'landelijke toegankelijkheid' voor maatschappelijke opvang vastgelegd.
Voor de uitvoering is een landelijk convenant afgesloten en zijn model beleidsregels en een werkinstructie opgesteld.
- De werkinstructie is een nadere uitwerking van het convenant en is bedoeld voor medewerkers die moeten beoordelen of mensen die zich melden bij maatschappelijke opvang, toegang krijgen tot een langdurig ondersteuningstraject in die (centrum)gemeente.
- Alle gemeenten in Noord- en Midden-Limburg hebben (naar het model van de VNG) de nadere regels landelijke toegang Maatschappelijke Opvang vastgesteld.
- Voor maatschappelijke opvang geldt dat de gemeente waar iemand zich aanmeldt verantwoordelijk is voor de eerste opvang (tot de eventuele warme overdracht, zie hieronder).
- Door middel van onderzoek wordt een afweging gemaakt *in welke regio* de grootste kans van slagen is op duurzaam herstel.

De VNG heeft het proces landelijke toegankelijkheid inzichtelijk gemaakt :

De toegankelijkheid MO – binnen de regio.

De werkinstructie van de VNG is gericht op uitvoering van de toegang door een regio of te wel door een centrumgemeente. Dit is niet langer de situatie binnen onze regio.

In onze regio is de toegang tot MO gedecentraliseerd.

Om vanuit deze praktijk uitvoering te geven aan de werkinstructie van de VNG is het *binnen onze regio* nodig een regionale vertaling te maken van de landelijke toegang MO.

Hieronder afgebeeld als Regionaal Proces Toegang MO.

2.1 TOELICHTING OP REGIONAAL PROCES TOEGANG MO

Bij het proces MO -van aanmelding tot uitstroom- zijn veel partijen betrokken.

In de uitvoering krijgen toegangsmedewerkers MO te maken met:

- Landelijke wet- en regelgeving (o.a. WMO, BRP, PW)
- Regionaal beleid
- Lokale werkprocessen

Daarom is het van belang goede afspraken te maken over de rol van iedere partij in het toegangsproces MO. Dit document biedt gemeenten een leidraad voor het integraal inrichten van het lokale werkproces Toegang MO.

Binnen de regio zijn de begrippen: gemeente van melding, gemeente van herkomst, gemeente van verblijf in opvang en gemeente van uitstroom *onderling uitwisselbaar*.

Het kan gaan om één en dezelfde gemeente of, in het uiterste geval, om vier verschillende gemeenten! Om de ongewenste effecten hiervan op administratieve processen te verkleinen worden onderstaande regionale afspraken gehanteerd. Deze afspraken vloeien onder andere voort uit de regionale samenwerkingsafspraken.

Iedere gemeente:

- Blijft verantwoordelijk voor haar eigen inwoners, ook tijdens verblijf in de maatschappelijke opvang. Daarbij geldt dat het laatst bekende adres van inschrijving binnen onze regio bij het ontstaan van (dreigende-) dakloosheid de gemeente van herkomst is.
- Voorkomt dat inwoners dakloos raken.

- Realiseert opvang en hulp voor daklozen die niet onder de doelgroep vallen.
- Screent inwoners die mogelijk wel onder de doelgroep vallen.
- Betreft de gemeente van herkomst vanaf het eerste moment van opvang actief bij het gehele proces van opvang en maatschappelijk herstel.
- Zorgt ervoor dat de consulent⁷ van de herkomst gemeente nauw samenwerkt met de begeleider van de opvangvoorziening en de gemeente van verblijf in opvang.
- Streeft ernaar dat opvang zo dicht als mogelijk plaatsvindt bij het eigen steunende netwerk van de inwoner c.q. daar waar kans op herstel het grootst is.

Warme overdracht naar andere gemeente

De toelichting in de beleidsregel [de werkinstructie Landelijke toegankelijkheid MO](#) beschrijft een warme overdracht in situaties waarbij tijdens het onderzoek duidelijk is geworden dat de kansen op een succesvol traject groter zijn in een andere gemeente. “ Voor het moment van warme overdracht zal het onderzoeksverslag en overige relevante informatie worden gemaild aan gemeente die opvang gaat bieden. “

Regionaal coördinator toegang BW/MO

Er is tweewekelijks een regionaal MO-overleg waar consulenten-wmo, -pw en aanbieder voor uitgenodigd worden. Het overleg is bedoeld om regionaal afstemming te organiseren rondom de toegang tot MO en BW.

Het overleg wordt georganiseerd door de coördinator toegang van de MGR.

De coördinator toegang is ook landelijk contactpersoon voor de landelijke toegankelijkheid BW en MO en beheert de lijst van lokale contactpersonen MO.

Ketenregisseurs

Ketenregie is een belangrijk instrument om de samenwerking in de keten te bevorderen.

Ketenregie beperkt zicht niet alleen tot de MO en BW maar betreft de brede groep van personen met complexe problematiek. Ketenregie is het signalerende en coördinerende werkveld tussen beleid en uitvoering. Verspreid over de regio zijn 4 ketenregisseurs actief.

De Ketenregisseurs zijn de ogen en oren in het veld en bewaken en bevorderen de samenhang in de keten zodat de inwoners met complexe problematiek zo efficiënt mogelijk geholpen worden bij het weer zelfstandig deelnemen aan de maatschappij. Met de keten bedoelen we de samenwerkingspartners binnen de domeinen welzijn, zorg en veiligheid.

⁷ aangewezen medewerker met kennis van het toegangsproces MO, een wmo-consulent en/of pw-consulent

2.2 TOEGANG TOT MO – BINNEN DE REGIO

De toegang tot maatschappelijke opvang is op te delen in drie fases;

1. screening

2. onderzoek en besluit

3. verblijf en uitstroom in opvang

De doorlooptijd van screening tot besluit is vastgelegd in de beleidsregel Landelijke toegankelijkheid MO en is **2 weken**.

1. Screening

- Vaststellen identiteit.
- Check BRP, wat is de gemeente van herkomst?
- Check verblijfstatus aan de hand van de BRP Code?
- Tijdens screening wordt besloten over de noodzaak tot acute opvang.
- Contact leggen met gemeente van herkomst.
- Geen vorig verblijfsadres bekend, dan inschrijven in gemeente van melding en melding verder oppakken.

zie bijlage:

[Toetsing recht op mo](#)

3.2 Meldingsformulier IND EU-Burgers

Het startpunt van de screening is het bepalen van de gemeente van melding.⁸

Bepalen van gemeente van melding:

- De opvangorganisatie bepaalt bij een telefonische aanmelding de gemeente van melding door de inwoner te vragen; Waar ben je? Waar verblijf je nu? Wat is je laatste inschrijfadres?
- Wanneer de opvangorganisatie op basis van dit contact met de inwoner (zo goed als mogelijk) zeker weet wat de gemeente van herkomst is en dat die niet gelijk is aan de gemeente van melding, dan zetten zij de melding rechtstreeks door naar de gemeente van herkomst om onnodige administratieve belasting van de gemeente van melding te voorkomen.
- Meldt iemand zich rechtstreeks bij een gemeente dan is de gemeente van melding automatisch bekend.
- Is iemand aanlopend bij een fysiek meldpunt (zoals bijvoorbeeld een inloop) dan is de gemeente waar het fysieke meldpunt gevestigd is de gemeente van melding.

De gemeente van melding:

- Voert binnen kantooruren in samenwerking met de opvanginstelling de screening uit en maakt gezamenlijk de afweging of acute opvang noodzakelijk is.

⁸ uitzondering hierop is de toegang tot vrouwenopvang; de GIA doelgroep

- Is het aanspreekpunt indien er buiten kantooruren reeds acute opvang geboden is aan een inwoner door de opvanginstelling.
- Geeft de inwoner informatie over de mogelijkheden van opvang.
- Verstrekt informatie aan ketenpartners.

2. Onderzoek

Het onderzoek moet uitwijzen:

- is opvang (nog) noodzakelijk?
- zijn er mogelijkheden tot opvang in het netwerk?
- welke ondersteuningsvragen heeft de inwoner?
- Wordt er al ondersteuning geboden vanuit gemeente?

Zie bijlage:

[Toetsing recht op mo](#)

[Werkproces Backoffice MO](#)

Grijswonen; Afwegingskader opvang in eigen netwerk

De gemeente van herkomst:

- Voert het onderzoek uit. Oók als iemand reeds is opgevangen binnen de acute opvang, ongeacht waar dit feitelijk plaatsvindt.
- De doorlooptijd van de onderzoeksfase is **2 weken**.
- Geeft zo nodig een briefadres af.
- Geeft de beschikking af.
- Behandelt zo nodig de aanvraag voor een uitkering.
- Heeft de regie over de casus tijdens verblijf in de opvang c.q. netwerk tot uitstroom.
- Onderhoudt zo nodig de contacten met gemeente van verblijf.

Alle kinderen van dak/thuisloze gezinnen in de opvang zijn mogelijk structureel onveilig. Tijdens het onderzoek wordt de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling doorlopen en wordt waar nodig een melding gemaakt bij VT.

Zo nodig kan extra (diagnostisch)onderzoek en/of de inzet van extra jeugdhulp worden ingezet. Dit vanuit het idee dat dakloze kinderen al zo veel hebben meegemaakt dat zij per definitie kwetsbaar zijn.

Zie bijlage: afwegingskader Veilig Thuis

3. Opvang

- aanbieder neemt cliënt op, formuleert ondersteuningsplan en biedt begeleiding.
- gemeente van herkomst wordt door aanbieder geïnformeerd over zorgtraject.
- gemeente van herkomst organiseert afstemmingsoverleg zodra er meer zicht is op uitstroom, resultaat:
 1. continueren gemeente van inschrijving c.q. het tijdelijke briefadres.
 2. wijzigen gemeente van inschrijving inclusief warme overdracht.
- aanbieder meldt cliënt aan bij Woonkans
- maximaal na zes maanden uitstroom naar zelfstandige huisvesting

zie bijlage:

Participatie bevordering vanuit de aanbieder (Rendiz)

Woonkans

De gemeente van verblijf in opvang

Binnen de regio Noord- en Midden-Limburg zijn opvanglocaties verspreid over de gemeenten. Gestreefd wordt naar opvang op een locatie binnen de gemeente van herkomst. óf het moet duidelijk zijn uit het onderzoek dat dit niet bevorderlijk is voor het herstel, óf er moet vanwege de bezetting worden uitgeweken naar een alternatieve opvang locatie.

Nazorg

Ook ná een traject in de MO is overdracht een belangrijke factor voor een succesvolle verhuizing. Gedacht kan worden aan het volgende:

- Bij verhuizing en de start op nieuwe woonplek komen alle partijen rondom de cliënt (huidige MO aanbieder, eventuele nieuwe aanbieder, wmo-consulent verlatende en toekomstige gemeente) bij elkaar om de overdracht te realiseren.
- Denk hierbij ook aan een soepele overname van overige (jeugd) wmo-voorzieningen en eventuele uitkering.
- Indien van toepassing een signaleringsplan.

Dit uiteraard binnen de wet- en regelgeving inzake persoonsgegevens en in overleg met de inwoner. De wijze waarop de warme overdracht plaats vindt is vormvrij.

2.3 TOEGANG BIJ SITUATIES VAN HUISELIJK GEWELD

Cliënten die te maken krijgen met Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA) worden doorverwezen door Veilig Thuis. Ná eerste melding en opvang is het vervolg gelijk aan de overige processtappen in de toegang. Het te doorlopen proces binnen de fases van screening en onderzoek zijn hieronder kort weergegeven.

- Screening en Onderzoek door Veilig Thuis (VT).
- Beslissing tot acute opvang Veilig Thuis i.s.m. opvangorganisatie
- VT geeft een plaatsingsbesluit af.
- Aanbieder neemt client op, formuleert ondersteuningsplan en biedt begeleiding.

- Plaatsing opvang wordt door opvangorganisatie gemeld aan gemeente van herkomst (plaatsingsbesluit VT wordt doorgestuurd naar gemeente van herkomst)
- Gemeente van herkomst treedt in overleg met opvangorganisatie.
- Onderzoek vanuit Wmo en participatie ten aanzien van verblijf, zorgvragen, leefsituatie en inkomen.
- Gemeente van herkomst geeft een briefadres af vanaf moment opname.
- Gemeente van herkomst geeft voor 6 maanden beschikking af op basis van besluit Veilig Thuis.

Zie: Handboek GIA-Moveoo versie 2022-05

2.4 TOEGANG MO- BUITEN DE REGIO

- Bij meldingen voor opvang bij cliënten die niet afkomstig zijn uit de regio Noord- en Midden-Limburg is de werkinstructie van de VNG leidend.
- De gemeente van melding is verantwoordelijk voor de 1^e screening en het onderzoek.
- Mocht duidelijk worden dat de regio Noord- en Midden-Limburg niet de beste kansen op herstel biedt dan volgt overdracht naar de regio gemeente van herkomst.
- Geschillen over de overdracht van cliënten tussen regio's kunnen worden voorgelegd aan de geschillencommissie.
- Mocht duidelijk worden dat opvang in onze regio aan de orde is dan blijft de gemeente van melding verantwoordelijk en worden de stappen uit Fase 3: de opvang opgevolgd.

De landelijke toegankelijkheid MO is vastgelegd in een convenant en een landelijke werkinstructie. Alle gemeenten hebben de beleidsregel landelijke toegankelijkheid MO vastgesteld.

De beleidsregel behandelt onder andere:

- Artikel 2. Melding en (eerste) opvang;
- Artikel 3. Onderzoek;
- Artikel 4. Overdracht van cliënt en cliëntgegevens.

Zie bijlage: Toetsing recht op mo

[De werkinstructie Landelijke toegankelijkheid MO](#)

2.5 DE BESCHIKKING MO

Het besluit of een cliënt in aanmerking komt voor MO wordt een beschikking genoemd. De consulent wmo geeft de beschikking af uit naam van de gemeente. Dat kan zijn een toewijzende of een afwijzende beschikking.

[Toewijzende beschikking](#)

Toewijzend betekent dat men gebruik kan maken van een Wmo-maatwerkvoorziening. Daarnaast wordt door de consulent een plaatsingsadvies gegeven, met betrekking tot de beste plek voor het

herstel van de cliënt, de ondersteuningsbehoefte en overige specifieke kenmerken van de opvangvoorziening.
De toewijzende beschikking wordt in eerste instantie toegekend voor maximaal 6 maanden.

Verlenging beschikking

Beschikkingen zijn tijdelijk. Wanneer wordt verwacht dat de zorg na het aflopen van de beschikking moet doorlopen, vraagt de opvangorganisatie voor het verlopen van de huidige beschikking een nieuwe beschikking aan. De consulent wmo evalueert vervolgens het traject met de cliënt en diens begeleider en stelt vast of opnieuw een beschikking wordt afgegeven, en voor welke termijn.

Afwijzende beschikking

Bij een afwijzing voldoet de cliënt niet aan de voorwaarden om toegang te krijgen tot de MO. De consulent wmo geeft dan een zorgadvies. Waar mogelijk wordt de cliënt overgedragen aan een ander passend aanbod. Hierbij zijn er verschillende mogelijkheden. Voorbeelden hiervan zijn:

- Overdracht naar buurt- of wijkteam
- Verblijf in het eigen netwerk is voorliggend. (zie: Grijswonen, Tijdelijk verblijf in eigen netwerk)
- Overdracht naar een andere regio omdat het perspectief op herstel van de cliënt elders is (zie: [De werkinstructie Landelijke toegankelijkheid MO](#))
- Opname in een kliniek
- Doorverwijzing naar de Wet langdurige zorg omdat deze zorg voorliggend is. Eventueel een beschikking vanuit de WMO ter overbrugging wanneer noodzakelijk.

2.6 WACHTLIJSTEN MO

Met regelmaat wordt er bij de toegang tot MO geconstateerd dat plaatsing in MO op dat moment niet mogelijk is. De redenen en mogelijke oplossingen hiervoor zijn divers. We hebben daarbij ook geconstateerd dat het nodig is om nadere afspraken met elkaar te maken over een aantal zaken:

- a) moment van afgifte van een beschikking MO;
- b) welke cliënten op een wachtlijst komen;
- c) wie er, als er een acute noodzaak tot opvang bestaat terwijl er geen opvangplek beschikbaar is, verantwoordelijk is voor het leveren van een (geschikte) opvangplek.

Alhoewel schaarste van opvangplekken een gegeven is, streven wij er naar zowel het aantal wachtenden als de wachttijd terug te brengen tot nihil. In de afspraken met de aanbieders MO hebben we vastgelegd dat er na een melding en indien opvang noodzakelijk is, deze in 100% van de gevallen, direct geboden wordt. Daarnaast willen we dat ook de wachttijd tussen acute opvang en (vervolg) opvang binnen een traject zo kort als mogelijk is.

Om onze ambities in het bestaan en ontstaan van wachtlijsten MO tegen te gaan zijn er nadere afspraken gemaakt met de aanbieder over wachtlijstbeheer, plaatsingslijsten en monitoring.

We onderscheiden en hanteren een **Wachtlijst** en een **Plaatsingslijst**.

WachtlIJst

Een zuivere wachtlijst bestaat uit;

- mensen waarbij acute opvang noodzakelijk is, en/of;
- die reeds een toewijzing hebben voor MO, én;
- waarvoor géén overnachtingsplek beschikbaar is binnen de MO of op een alternatieve plek.

Plaatsingslijst

De plaatsingslijst betreft mensen die reeds zijn opgevangen binnen MO en wachten op de beste plek binnen MO.

Afspraken:

- Tijdens de 1e screening van een aanmelding voor maatschappelijke opvang beoordeeld de toegangsmedewerker de onmiddellijke urgentie van de aanvraag.
In die gevallen waar er sprake is van onmiddellijke urgentie spreken we van een noodzaak tot plaatsing in de acute opvang.
- De aanbieder is in staat om in 100% van de gevallen waar acute opvang noodzakelijk is een overnachtingsplek aan te bieden.
- Het is aan de aanbieder om in die gevallen waar acute opvang noodzakelijk is die niet binnen de reguliere capaciteit kan worden geboden een alternatieve opvang plek te organiseren.
- Indien uit het onderzoek blijkt dat plaatsing binnen MO nodig is volgt altijd een toewijzing voor MO ook als men vermoedt dat er geen (geschikte) plek is.
- De aanbieder spant zich in om na de toewijzing MO iemand te plaatsen binnen MO, ook als er (nog) geen plek is op de meest geschikte plek.
- Alleen mensen waarbij acute opvang noodzakelijk is, en/of die reeds een toewijzing hebben voor MO, én waarvoor géén overnachtingsplek beschikbaar is binnen de MO of op een alternatieve plek, worden op een wachtlijst geplaatst.
- De aanbieder beheert centraal voor Noord en Midden-Limburg de eventuele wachtlijst.
- Zodra er een wachtlijst is ontstaan bespreekt de aanbieder deze tijdens het wekelijks regionale MO overleg.
- Bij mensen die onverhoopt op de wachtlijst terecht zijn gekomen onderzoeken we de redenen hiervan en beoordelen gezamenlijk met de aanbieder de alternatieve mogelijkheden.
- Middels geregeld casus-overleg tijdens de regionale MO overleggen ontwikkelen we het onderscheid tussen 'urgente' en 'niet-urgente' aanmeldingen voor MO.
- Mensen die reeds zijn opgevangen binnen de MO en wachten op overplaatsing naar de best passende plek binnen MO komen op een plaatsingslijst terecht.
- De aanbieder MO beheert de plaatsingslijst.
- We monitoren gezamenlijk met de aanbieder de plaatsingslijst en eventuele wachtlijst.
We beoordelen in relatie hiermee de spreiding van opvangplekken en de totale capaciteit in opvangplekken. Daarbij ontwikkelen we gezamenlijk beleid tot wachtlijstbeheer van

instroom tot door- en uitstroom.

- Aanbieder MO en gemeenten werken samen aan het voltooien van de omvorming van de MO zodat er zo spoedig als mogelijk een definitief beeld ontstaat van de beschikbare plekken MO. (aug. 2023)

2.7 GRIJSWONEN, TIJDELIJK VERBLIJF IN EIGEN NETWERK

Grijswonen kan worden ingezet ter voorkoming van instroom in de maatschappelijke opvang door gebruik te maken van opvangmogelijkheden binnen het eigen netwerk van de inwoner. Een inwoner uit de regio Noord- en Midden-Limburg verblijft dan bij vrienden of familie waarbij inschrijving op het adres niet mogelijk of wenselijk is. De inwoner wordt dan ingeschreven in de BRP op een algemeen briefadres in de gemeente van herkomst. Deze situatie wordt tijdelijk ingezet en periodiek getoetst, de aanbieder voor maatschappelijke opvang levert professionele begeleiding gericht op het verkrijgen van zelfstandige woonruimte / het opheffen van dak- of thuisloosheid voor de inwoner in kwestie. Deze trajecten kunnen in één van de 13 samenwerkende regiogemeenten voor maatschappelijke opvang worden opgestart.

Grijswonen heeft tot doel:

- dakloosheid te voorkomen;
- opname in de opvang te voorkomen;
- zorgmijders in beeld te houden;
- ondersteuning aan te bieden en/of te continueren voor inwoners van één van de 13 samenwerkende regiogemeenten;
- zelfredzaamheid van inwoners te stimuleren;
- stabiliseren van de situatie zodat de inwoner vervolgstappen kan zetten.

Criteria Grijswonen

Tijdens de eerste screening na een melding van (dreigende) dakloosheid kan duidelijk worden dat iemand reeds verblijft in het eigen netwerk of dat er mogelijkheden bestaan dit te organiseren. Onderzocht moet worden of deze situatie kan worden voort- dan wel ingezet waarmee Grijswonen een optie is.

Een casus moet ten minste aan de volgende criteria voldoen om voor Grijswonen in aanmerking te komen:

- Er is sprake van (dreigende) dakloosheid; én
- De inwoner is 18 jaar of ouder
- De inwoner is afkomstig uit één van de regiogemeenten*, én;
- De inwoner accepteert ondersteuning; én
- De opvangverlener (netwerk) is woonachtig binnen de regio Noord- en Midden Limburg; én
- Het traject voor Grijswonen doorkruist voor ze ver bekend geen bestaande zorg trajecten van de opvang verlener;
- Het betreft een voorgenomen tijdelijk verblijf van 3 tot maximaal 6 maanden.

* Een inwoner kan ook voldoen aan de criteria indien hij zich meldt na een verblijf in een behandel instelling of PI buiten onze regio, als vast te stellen is dat vooraf aan het verblijf in de instelling er een woonverleden is binnen onze regio.

Grijswonen is geen standaard aanvraag briefadres

Binnen de regionale samenwerking is er een duidelijke 'knip' gemaakt tussen verschillende soorten aanvragen van briefadressen. Het uitgangspunt is dat alle aanvragen voor een briefadres schriftelijk worden ingediend bij de afdeling Levens- of Burgerzaken⁹. Het is namelijk de wettelijke taak van het college om te beoordelen en onderzoeken of sprake is van een woonadres.

Burgerzaken handelt de reguliere of meer standaard aangiften van briefadressen af. Bijvoorbeeld voor mensen die in een zorginstelling of penitentiaire inrichting verblijven.

Hierop is één uitzondering van toepassing. De inwoner die dak- of thuisloos is, dient de aanvraag voor een briefadres in via een meldpunt voor dak- en thuislozen. Een wmo consulent behandelt en beoordeelt de aanvraag in samenspraak met de aanbieder voor maatschappelijke opvang als een melding voor maatschappelijke opvang. Na akkoord verwerkt Burgerzaken de aangifte.

Een volledige toelichting op Grijswonen is onderdeel van het regionaal afwegingskader Grijswonen. Het afwegingskader is vastgesteld door de colleges van B&W. Het is raadzaam dat gemeenten in samenwerking met de WMO, PW en Burgerzaken een lokaal werkproces hebben uitgewerkt waarmee kortdurend verblijf in het eigen netwerk mogelijk is.

zie bijlage: Grijswonen; Afwegingskader opvang in eigen netwerk

Verschil tussen Grijswonen, briefadres of monitorend briefadres:

Grijswonen;

Inwoner verblijft in het netwerk maar kan zich hier niet inschrijven. Er is sprake van een hulpvraag en beperkte zelfredzaamheid. Ondersteuning is noodzakelijk. Inwoner heeft een inschrijfadres bij Gemeente. Ondersteuning wordt geboden door Moveoo. Dit traject wordt ingezet om een inwoner in een hulpverleningstraject te krijgen of om plaatsing binnen de maatschappelijke opvang (MO) te voorkomen.

Monitorend briefadres;

Inwoner verblijft binnen een instelling maar kan zich hier niet inschrijven. Denk bijvoorbeeld aan opname GGZ. Inwoner krijgt ondersteuning vanuit een andere organisatie. De Gemeente organiseert het briefadres en de post. Zorgorganisatie zorgt voor terugkoppeling van de zorg aan Moveoo en Wmo.

⁹ Gemeenten kunnen verschillende benamingen hanteren voor de afdeling die verantwoordelijk is voor het afhandelen van een aanvraag voor een briefadres. In de handreiking van de overheid hanteert men de term 'Burgerzaken'.

Briefadres gemeente;

Inwoner is zelfredzaam en heeft of stelt geen hulpvragen. Zorg is niet noodzakelijk of gewenst. Inwoner valt niet binnen de doelgroep MO, Wmo voert geen regie en ondersteuning wordt niet ingezet.

Woonkans

Woonkans is een manier om doorstroom naar zelfstandig wonen mogelijk te maken en is bedoeld voor de inwoner die niet op een reguliere wijze aan een woning kan komen en een ondersteuningsvraag heeft die samenhangt met het zelfstandig leren wonen. Er wordt een 3-partijen-huurovereenkomst met daarbij geldende voorwaarden ingezet. Op deze manier kan worden gewerkt aan het opbouwen van stabiliteit.

Doelgroep

Volwassenen van 18 jaar en ouder afkomstig uit een van de aan de samenwerkingsovereenkomst deelnemende gemeenten, die niet op een reguliere wijze aan een woning kunnen komen en een ondersteuningsvraag hebben die samenhangt met het zelfstandig leren wonen.

Daaronder valt bijvoorbeeld:

- Uitstroom uit beschermd wonen
- Uitstroom uit de maatschappelijke opvang
- Jongeren van 18-27 jaar
- Uitstroom uit detentie
- Einde behandeling/opname kliniek

Uitgesloten worden de arbeidsmigranten en statushouders. Hiervoor zijn aparte afspraken met de corporaties gemaakt. Een uithuiszetting op basis van Damoclesbeleid is een contra-indicatie (tot 5 jaar na het vonnis).

Zie bijlage: Woonkans

Beëindiging van de opvang is het eenzijdig stopzetten van de ingezette opvangplek door de opdrachtnemer zoals Moveoo of Leger des Heils voor maatschappelijke opvang terwijl er nog wel een MO-indicatie aanwezig is. Het acuut of gepland beëindigen van opvang is slechts mogelijk bij zwaarwegende redenen en alleen onder bijzondere omstandigheden. Het beëindigen is altijd maatwerk en gebeurt altijd in samenspraak met de gemeente (ketenregisseur en Wmo-consulent worden betrokken). Een beëindiging door de opdrachtnemer kan alleen na het volgen van een zorgvuldige procedure.

Zie bijlage: Zorgbeëindiging MO

3 BIJLAGEN

3.1 TOETSING RECHT OP MO

Als een persoon zich direct meldt bij de opvanginstelling dan kan deze niet in alle gevallen het recht op opvang toetsen, wel kan de opvanginstelling toetsen of de hulpvraag spoedeisend genoeg is om de persoon al eerste opvang aan te bieden.

Ook als iemand dus door de opvang organisatie al is opgevangen voor acute opvang (‘eerste spoedeisende opvang’) moet het onderzoek nog uitwijzen of er *recht bestaat op opvang* en of de persoon inderdaad *onvoldoende zelfredzaam* is en dus tot de doelgroep behoort.

Dit onderzoek is een taak van de gemeente: de gemeente stelt vast of iemand recht heeft op opvang. Als uit het onderzoek blijkt dat dit het geval is, wordt de eerste acute opvang als Algemene voorziening omgezet in de Maatwerkvoorziening maatschappelijke opvang.

1. Wettelijke kaders.

De wettelijke kaders om vast te stellen wie er in aanmerkingen komen voor maatschappelijke opvang zijn te vinden in:

- De plaatselijke Wmo verordening¹⁰;
- Besluit Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang;
- Beleidsregels landelijke toegankelijkheid Maatschappelijke Opvang.

Regionaal zijn de teksten in de verordening, het besluit en de beleidsregels op elkaar afgestemd zodat er regionaal dezelfde uitvoering aan kan worden gegeven.

2. Doelgroep bepaling

In het algemeen, stelt het Besluit Beschermd wonen en opvang (artikel 8.1) dat :

“ Een cliënt kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening maatschappelijke opvang als hij:

- a. feitelijk dakloos is, of als bewoner staat ingeschreven bij een door de gemeente erkende 24-uurs woonvoorziening, al dan niet voorafgaand aan opname in een (psychiatrische) kliniek, of aan detentie; én
- b. niet in staat is om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving; én

¹⁰ De naam voor de verordening is overal anders. Vaak wordt er ook een verbinding gelegd met jeugd of met het gehele sociaal domein. voor de leesbaarheid is hier gekozen voor de term ‘Wmo-verordening’.

- c. niet beschikt over alternatieven die de situatie van feitelijke of residentiële dakloosheid op kunnen heffen.

Een slachtoffer van huiselijk geweld kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening maatschappelijke opvang als deze:

- a. slachtoffer is van geweld in huiselijke kringen vanwege aspecten van veiligheid de thuissituatie moet verlaten; óf
- b. indien sprake is van kindermishandeling en opvang van kind(eren) met de beschermende ouder/verzorger in de opvang noodzakelijk is; én
- c. geen mogelijkheden heeft om zelf, al dan niet met gebruikmaking van het eigen sociale netwerk of door interventie van derden, een veilige situatie te creëren, of in alternatieve huisvesting te voorzien.

Ten aanzien van de onderzoekstermijn, stelt de beleidsregel landelijke toegankelijkheid MO aanvullend:

“artikel 3, lid 8.

Het onderzoek, zoals bedoeld in lid 3, wordt zo spoedig mogelijk, maar in elk geval binnen 2 weken uitgevoerd, tenzij er redenen zijn, buiten de invloed van het college, die dit onmogelijk maken. “

In spoedeisende gevallen (artikel 2.5) stelt het Besluit Beschermd wonen en opvang dat:

- a. wordt een melding voor [...] opvang gezien als een aanvraag en organiseert het college in overleg met aanbieders onverwijld de inzet van een tijdelijke (maatwerk-)voorziening voor [...] opvang, in afwachting van de uitkomst van het onderzoek en op grond van artikel 2.3.2 Wmo 2015;
- b. neemt het college binnen vijf werkdagen na de inzet van een tijdelijke maatwerkvoorziening zoals bedoeld onder a. contact op met de aanbieder om afspraken te maken over de vervolprocedure;
- c. wordt aan de aanbieder gevraagd om voor zover mogelijk de in het behandelplan of plan van aanpak afgesproken resultaten te betrekken bij het onderzoek;
- d. wordt de tijdelijke (maatwerk-)voorziening, zoals bedoeld onder a. ingezet voor de duur van het onderzoek en geldt voor maximaal 8 weken.”
(zie ook hierboven, de onderzoekstermijn voor MO is vastgelegd in de beleidsregel landelijke toegankelijkheid MO en is **2 weken**)

3. Bepalen van het recht op opvang

In het geval er geen sprake is van een acute situatie én in het vervolg op de inzet van de tijdelijke maatwerkvoorziening in de vorm van eerste opvang, dient er beoordeeld te worden of er recht op opvang is.

Een ingezetene van Nederland kan overeenkomstig de bepalingen van de wmo (Art. 1.2.1 WMO 2015) in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening

A. Bepalen of iemand een Ingezetene is van Nederland:

Hierbij bekijk je in de BRP applicatie welke verblijfstitel iemand heeft.

Er wordt een code gegeven aan de verblijfstitel van iemand.

Op basis van deze code kun je in de betreffende tabel zien of er recht bestaat op een WMO voorziening (MO) en of dit gemeld moet worden bij de IND.¹¹

Zie:

BRP – Codes

[Migranten en bijstand | Handreiking | VNG](#)

[Bijlage: Meldingsformulier IND](#)

[Rijksdienst Voor Identiteit Gegevens \(RVIG\)](#)

Bij twijfel altijd contact opnemen met de IND ketenpartnerlijn via 088-0430500 (dit nummer is echt alleen voor ketenpartners en niet voor onze burgers).

Tot slot is het altijd goed om het verblijfsdocument te bekijken. In sommige gevallen heeft iemand verblijf verkregen op basis van partner en/of familielid en dient diegene een zelfstandig verblijfsrecht aan te vragen.

Uitzondering m.b.t. huiselijk geweld

1. Vreemdelingen komen alleen in aanmerking voor een maatwerkvoorziening Wmo als ze rechtmatig verblijf hebben o.g.v. artikel 8 onder a t/m e en l van de Vw2000.
2. Een vreemdeling die rechtmatig verblijf heeft, maar valt onder artikel 24 lid 2 van Richtlijn 2004/38/EG (dit is ter beoordeling aan de IND), komt niet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening in de vorm van opvang.
3. Als sprake is van risico's voor de veiligheid i.v.m. huiselijk geweld is regel 2 niet van toepassing. In dat geval val je terug op regel 1. Er is dan recht op opvang, mits de vreemdeling rechtmatig verblijf heeft.

[Verdrag van Istanbul; Het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld](#)

B. Beoordelen of iemand tot de doelgroep behoort.

Mocht iemand ingezetene van Nederland zijn (zie A) en op basis van zijn verblijfsrecht toegang kunnen krijgen dient er nog beoordeeld te worden of iemand behoort tot de doelgroep MO.

¹¹ De code en de tabel zijn opvraagbaar via de BRP-applicatie.

“ De eerste opvang is de verantwoordelijkheid van de gemeente van melding als er een acute noodzaak bestaat. Een acute noodzaak bestaat als:

- a) er geen opvang mogelijk is in het eigen netwerk;
- b) er geen andere alternatieven aanwezig zijn, **én**;
- c) de betrokkene onvoldoende in staat is zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. “

Bij de beoordeling of iemand tot de doelgroep behoort beoordeel je onder andere hoe zelfredzaam iemand is (dan wel met behulp van het sociale netwerk)

Factoren die daarbij een rol spelen zijn o.m.:

- financiële situatie; heeft iemand genoeg middelen om huisvesting te kunnen betalen (komt iemand bv. in aanmerking voor een bijstandsuitkering)?
- psychische situatie; is iemand psychisch in staat om dit soort dingen te regelen?
- taal; spreekt iemand voldoende Nederlands of bv. een taal als Engels, waarmee hij zich verstaanbaar kan maken?
- heeft iemand een netwerk om op terug te vallen voor tijdelijke woonruimte of om hem te ondersteunen bij het zoeken van woonruimte?
- weet iemand de weg binnen de regelgeving of naar instanties? Dat kan bv. blijken uit het feit dat iemand er eerder in is geslaagd om woonruimte te vinden of een uitkering aan te vragen.

4. Landelijke toegankelijkheid MO bovenregionaal en regionaal

Hierbij onderzoeken we de aanvraag voor maatschappelijke opvang van iemand die niet uit de regio Noord- en Midden-Limburg afkomstig is.

Naast het bepalen van *het recht op opvang* en het onderzoek of de *persoon tot de doelgroep* behoort is de centrale vraag in het onderzoek:

- **Heeft een traject binnen onze regio kans van slagen?**

Gebruik hierbij de onderzoeksvragen van [De werkinstructie Landelijke toegankelijkheid MO](#)

Komt iemand wel uit de regio dan geldt ook hier:

- Waar heeft een traject de meeste kans van slagen?
- Met welke zaken moeten we rekeninghouden bij plaatsing in de opvang?

De gevonden antwoorden bij de toetsing op het recht op opvang verwerk je in je onderzoeksverslag. Het is van belang dat de onderzoeksresultaten zoveel mogelijk worden onderbouwd met feiten (waar mogelijk met schriftelijke bevestigingen) om tot een gemotiveerd besluit te komen.

3.2 MELDINGSFORMULIER IND EU-BURGERS

Meldingsformulier maatschappelijke opvang

EU-burgers die als werkzoekenden naar Nederland zijn gekomen hebben de eerste drie maanden van verblijf geen recht op maatschappelijke opvang. Deze 3 maanden-termijn wordt verlengd, zolang zij kunnen bewijzen nog steeds werk te zoeken en een reële kans maken werk te vinden. Ook in deze periode bestaat er geen recht op opvang. Voor EU-burgers die tussen drie maanden en vijf jaar in Nederland verblijven, geldt dat een beroep op maatschappelijk opvang consequenties kan hebben ten aanzien van hun verblijfsrecht. Verblijf in de maatschappelijke opvang moet worden gemeld aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De IND beoordeelt of een beroep op maatschappelijke opvang gevolgen heeft voor het verblijfsrecht in Nederland. U dient de cliënt te informeren over de melding.

Gegevens EU- burger:

Achternaam	
Voornaam	
Geboortedatum	
Nationaliteit	
Burger Servicenummer (BSN)	
Verblijfsstatus/ BRP-code	
Verblijft in Nederland sinds datum	
Datum inhuizing maatschappelijke opvang	
Duur verblijf op datum melding	☐ > 8 dagen ☐ > 16 dagen ☐ > 32 dagen ☐ > 64 dagen
Datum uithuizing maatschappelijke opvang	
Client is geïnformeerd over de melding IND	☐ ja, op datum:

Maatschappelijke opvang:

Organisatie	
Contactpersoon	
Straat	
Plaats	
Telefoonnummer	

Ondertekening:

Datum	
Handtekening contactpersoon Maatschappelijke opvang	

Verstuur het volledig ingevulde formulier aan de ketenregisseur van je regio.

3.3 BRP – CODES

© Tabel codes BRP

U kunt eerst kijken naar de codes zoals deze in de *BRP* zijn gemeld. Bij twijfel over de juistheid van de *BRP* verblijfscodes (wanneer de verblijfscode niet overeenkomt met het verblijfsdocument) kunt u het beste contact opnemen met het Team Ketenservice van de IND (088 0430500) en soms is verder onderzoek nodig. De code is niet leidend, soms duurt het enige tijd voordat deze wordt aangepast (bijvoorbeeld van 34 naar 33 of na code 41 is opnieuw verblijfsrecht ontstaan). In de verblijfsregistratie van de IND, de BVV, wordt het veld verblijfsstatus niet meer bijgehouden. Het veld verblijfstitel is wel actueel.

Komt een *BRP*-code niet overeen met de werkelijke verblijfstitel van betrokkene, dan geldt de werkelijke verblijfstitel.

Code	Omschrijving	Recht op PW	Melding aan IND	Opmerkingen
21	Vw artikel 8 onder a, verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd, arbeid vrij	Ja	Ja, als er een aantekening over publieke middelen op het verblijfsdocument staat	Aanbevolen wordt om altijd te melden*
22	Vw artikel 8 onder a, verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd, arbeid mits twv	Ja	Ja, als er een aantekening over publieke middelen op het verblijfsdocument staat	Aanbevolen wordt om altijd te melden*
23	Vw artikel 8 onder a, verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd, arbeid specifiek	Ja	Ja, als er een aantekening over publieke middelen op het verblijfsdocument staat	Aanbevolen wordt om altijd te melden*
24	Vw artikel 8 onder a, verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd, geen arbeid toegestaan	Ja	Ja, als er een aantekening over publieke middelen op het verblijfsdocument staat	Aanbevolen wordt om altijd te melden*
25	Vw artikel 8 onder b, verblijfsvergunning regulier onbepaalde tijd, arbeid vrij	Ja	Nee	
26	Vw artikel 8 onder c, verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd	Ja	Nee	
27	Vw artikel 8 onder d, verblijfsvergunning asiel onbepaalde tijd	Ja	Nee	
28	Vw artikel 8 onder e, gemeenschapsonderdaan, eu economisch actief, arbeid vrij	Ja	Ja, tenzij het beroep op de publieke middelen minder is dan 50 % van de toepasselijke bijstandsnorm.	Melding wordt altijd aanbevolen omdat IND een beroep op de algemene middelen beoordeelt onder meer op basis van verblijfsduur
29	Vw artikel 8 onder e, gemeenschapsonderdaan, economisch niet-actief, arbeid vrij	Ja	Ja	Melding is verplicht
30	Vw artikel 8 onder e, toetsing aan het gemeenschapsrecht, arbeid vrij	Ja	Ja	Gemeente mag niet zelf toetsen of de klant hier rechtmatig verblijft, zie rechtmatig verblijf op basis van de Richtlijn 2004/38 EG. Let op! Een EU onderdaan die nog geen drie maanden in Nederland verblijft of die na drie maanden nog steeds werkzoekende is heeft in beginsel geen recht op bijstand** (artikel 11 Participatiewet).
31	Vw artikel 8 onder f en h, in procedure voor vergunning art. 14 Vw 2000	Nee	Nee	Let op! Het kan hier gaan om een verlengingsaanvraag op een andere grondslag. Dan is er wel recht en is bij code 31 melding wel noodzakelijk.
32	Vw artikel 8 onder f en h, in procedure voor vergunning art. 28 Vw	Nee	Nee	
33	Vw artikel 8 onder g en h, in procedure voortgezet verblijf, tijdelijke aanvraag	Ja	Ja, als er een aantekening over publieke middelen op het verblijfsdocument staat	Alleen recht op bijstand als uitzetting bij of krachtens de wet of op grond van rechterlijke uitspraak achterwege blijft.
34	Vw artikel 8 onder g en h, in procedure voortgezet verblijf, niet tijdelijke aanvraag	Nee	Ja, als er een aantekening over publieke middelen op het verblijfsdocument staat	Alleen recht op bijstand als uitzetting bij of krachtens de wet of op grond van rechterlijke uitspraak achterwege blijft.

35	Vw artikel 8 onder l, associatiebesluit 1/80 EEG/Turkije, arbeid specifiek	Ja	Ja, tenzij het beroep op de publieke middelen minder is dan 50 % van de toepasselijke bijstandsnorm.	Melding wordt altijd aanbevolen omdat IND een beroep op de algemene middelen beoordeelt onder meer op basis van verblijfsduur.
36	Vw artikel 8 onder e, gemeenschapsonderdaan, economisch actief, arbeid specifiek	Ja	Ja, tenzij het beroep op de publieke middelen minder is dan 50 % van de toepasselijke bijstandsnorm.	Melding wordt altijd aanbevolen omdat IND een beroep op de algemene middelen beoordeelt onder meer op basis van verblijfsduur.
37	Vw artikel 8 onder e, gemeenschapsonderdaan, economisch niet-actief, arbeid specifiek	Ja	Ja	Studenten hebben in Nederland in beginsel geen recht op algemene bijstand.
38	Vw artikel 8 onder e, toetsing aan het gemeenschapsrecht arbeid specifiek	Ja	Ja, als er een verblijfsaantekening in het paspoort staat	Aanbevolen wordt om altijd te melden. Een EU-onderdaan die nog geen drie maanden in Nederland verblijft of die na drie maanden nog steeds werkzoekende is heeft in beginsel geen recht op bijstand.
39	Vw. artikel 8 onder m, in afwachting indiening asielaanvraag, geen arbeid toegestaan	Nee	Nee	
40	Vw artikel. 8 onder e, gemeenschapsonderdaan, duurzaam verblijf	Ja	Nee	Duurzaam verblijfsrecht, niet afhankelijk van bijstandsafhankelijkheid.
41	Rechtmatig verblijf Vw artikel 8 onder e is beëindigd	Nee	Nee	Gemeente zal zelf moeten toetsen of betrokkene op moment van aanvraag (opnieuw) voldoet aan artikel 7 Richtlijn 2004/38. Onderzoek of de verwijderingsmaatregel nog actueel is.
42	Rechtmatig verblijf o.g.v. voorlopige maatregel EHRM, geen arbeid toegestaan	Nee	Nee	Rechtmatig verblijf ogv voorlopige maatregel EHRM. Dit vindt niet zijn grondslag in artikel 8 Vw dus geen gelijkstelling met een Nederlander.
43	Rechtmatig verblijf op aanwijzing minister van Justitie, geen arbeid toegestaan	Nee	Nee	Rechtmatig verblijf ogv aanwijzing Minister van Justitie. Dit vindt niet zijn grondslag in artikel 8 Vw dus geen gelijkstelling met een Nederlander.
44	Vw artikel 8 onder m, Dublinclaim, wacht op overdracht, Rva, geen arbeid	Nee	Nee	
46	Vw2000 art 8, onder f en h, EU-richtl 2001/55, in proc art 28, arbeid loondienst	Nee	Nee	Betreft Oekraïners die onder de Tijdelijke beschermingsrichtlijn vallen. Zij hebben recht op leefgeld.
98	Geen verblijfstitel (meer)	Nee	Ja	De CRvB stelt dat als het rechtmatig verblijf eindigt, het recht op bijstand eindigt. Ook als er nog een procedure bezig is. Vreemdelingen hebben alleen gedurende de behandeling van het eerste rechtsmiddel rechtmatig verblijf. Nader onderzoek is noodzakelijk.

In BRP-codetabel 56 staan de verblijfstitels zoals die geregistreerd worden in de BRP.

* De mededeling 'beroep op de publieke middelen kan gevolgen hebben voor het verblijfsrecht' hoort achterop de vergunning te staan. Bij twijfel kan altijd een melding gedaan worden.

** Wanneer een derdelander code 30 heeft is de vrije termijn niet van toepassing. Lees meer over deze verblijfstitel bij Minderjarig kind met Nederlandse nationaliteit.

Vreemdelingenwet 2000 art. 8

ECLI:NL:CRVB:2013:1794

ECLI:NL:CRVB:2010:BN9175

Versie 22 maart 2022

Aanleiding

In het kader van de implementatie van de nieuwe opdracht voor maatschappelijke opvang (MO) hebben de gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg¹² en de opdrachtnemer (combinatie Moveoo, Leger des Heils, Rendiz en Xonar) het volgende afgesproken:

- ✓ er komt een uniform toegangsproces voor de hele regio Noord- en Midden-Limburg. De doelgroep van de MO beweegt zich over de hele regio (en vaak nog over de regiogrenzen) heen en op deze manier krijgen ze binnen onze regio overal te maken met dezelfde afspraken;
- ✓ de 'werkinstructie landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang' is hierbij leidend;
- ✓ de toegang tot de maatschappelijke opvang gaat lokaal¹³ plaatsvinden waarbij de gemeenten een veel nadrukkelijker rol krijgen in het toegangsproces. Hierbij gaat het om betrokkenheid van zowel collega's van de Wmo als van de Participatiewet en om toegang in de bredere zin van het woord. Dat wil zeggen: het hoeft niet altijd te gaan om daadwerkelijke plaatsing binnen de maatschappelijke opvang. Het kan ook gaan om preventie van instroom.

Het idee achter het lokaal organiseren van de toegang is dat de lokale gemeenten het dichtst bij de inwoner staan en zodoende het beste aan kunnen sluiten op de ondersteuningsvraag van de inwoner. Zij hebben immers het beste zicht op de sociale basisinfrastructuur. Ook kunnen zij makkelijker schakelen met andere vormen van ondersteuning zoals beschermd wonen, begeleiding of daginvulling. In dit document wordt de vertaling gemaakt van het uniforme werkproces toegang naar de backofficeprocessen van de gemeente.

Productcodes

Productomschrijving	Productcode	Volume	Eenheid	Frequentie	Declaratie
Maatschappelijke opvang	16L01	1	stuks	geldigheidsduur	Nee/lumpsum

Bekostiging & opdrachtnemer maatschappelijke opvang

Met de opdrachtnemer (Moveoo¹⁴, Leger des Heils, Rendiz en Xonar) zijn financiële afspraken gemaakt op basis van lumpsum. Dit houdt in dat aanbieders een jaarbudget krijgen waarvoor de afgesproken ondersteuning geleverd dient te worden. Hierbij wordt gestuurd op tijdelijkheid: een traject is gericht op uitstroom en duurt, afhankelijk van de doelgroep, 3 tot maximaal 6 maanden.

Voor de opdracht maatschappelijke opvang geldt dat alleen Moveoo en het Leger des Heils gaan werken met het berichtenverkeer omdat alleen zij binnen de opdracht de maatwerkvoorziening maatschappelijke opvang leveren. De gegevens van beide partijen zijn reeds bij de inrichting van de backoffice voor beschermd wonen in de gemeentelijke systemen geplaatst. Bij beide partijen is gecheckt of deze gegevens ook 1-op-1 gelden voor maatschappelijke opvang en dat bleek zo te zijn. Voor maatschappelijke opvang is een PGB traject niet mogelijk.

¹² M.u.v. de gemeente Gennep die voor MO aansluit bij de regio Nijmegen

¹³ Een aantal gemeenten geeft dit samen vorm (MER-uitvoeringsorganisatie) of mandateert hiervoor een andere gemeente (Bergen mandateert de gemeente Venray)

¹⁴ Penvoerder

Gebruik gemeentecode

De backoffices dienen bij het afgeven van beschikkingen voor de maatwerkvoorziening maatschappelijke opvang de gemeentecode te hanteren van de gemeente van herkomst. Dit is vooral belangrijk voor de MER-gemeenten en de gemeente Venray.¹⁵ Voor de acute opvang (een algemene voorziening) worden geen beschikkingen afgegeven.

Eigen bijdrage

Voor maatschappelijke opvang geldt een eigen bijdrage. De inning van de eigen bijdrage is belegd bij de opdrachtnemer. De hoogte van de eigen bijdrage is vastgelegd in de lokale Wmo-verordeningen¹⁶ van de gemeenten. Er is geen sprake van inning van de eigen bijdrage door het CAK.

iWmo-berichten

Aanbieders en gemeenten communiceren via de standaardberichten Wmo en hanteren daarbij de maximale termijnen.

Gebruik berichtenverkeer

De volgende berichten worden gebruikt:

WMO301	Toewijzingsbericht	Gemeente	-
WMO302	Retourbericht op WMO301	Opdrachtnemer	Binnen 3 werkdagen na ontvangst WMO301
WMO305	Start Dienstverlening	Opdrachtnemer	Binnen 5 werkdagen na de daadwerkelijke datum waarop de hulp / ondersteuning gestart is
WMO306	Retourbericht op WMO305	Gemeente	Binnen 3 werkdagen na ontvangst WMO305
WMO307	Stop Dienstverlening	Opdrachtnemer	Binnen 5 werkdagen na de daadwerkelijke datum waarop de hulp / ondersteuning beëindigd is
WMO308	Retourbericht op WMO307	Gemeente	Binnen 3 werkdagen na ontvangst WMO307
WMO317	Verzoek om Wijziging Wmo-hulp	Opdrachtnemer	Zodra de situatie zich voordoet ¹⁷
WMO318	Retourbericht op WMO317	Gemeente	Binnen 5 werkdagen na ontvangst

¹⁵ Zie voetnoot vorige pagina

¹⁶ De naam voor de verordening is overal anders. Vaak wordt er ook een verbinding gelegd met jeugd of met het gehele sociaal domein. voor de leesbaarheid is hier gekozen voor de term 'Wmo-verordening'

¹⁷ Het antwoord op een WMO317 is ofwel een nieuwe toewijzing (WMO301) ofwel een afwijzing van het gevraagde.

Werkproces: processtappen toegang & backoffice maatschappelijke opvang

Hieronder volgt eerst een beschrijving van de processtappen voor toegang en backoffice indien het gaat om opvang niet zijnde opvang aan slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA).

1. Inwoners die mogelijk maatschappelijke opvang nodig hebben, kunnen zich op 2 plekken melden: bij de opdrachtnemer (hierna: ON) voor maatschappelijke opvang (lees: Moveoo of het Leger des Heils) of bij één van de gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg.
 - Indien de inwoner zich meldt bij de ON dan bekijkt de ON eerst of (1e) opvang noodzakelijk is. Indien dat zo is dan zet de ON de melding dezelfde werkdag of de eerste werkdag na het weekend, door naar de gemeente van melding¹⁸. De gemeente van melding voert de screening¹⁹ uit.
 - Wanneer de inwoner zich meldt bij de gemeente, wordt de screening van daaruit opgestart door de lokale Wmo-consulent. De gemeente van melding legt in haar backofficesysteem (Suite, Pink etc.) vast dat er een melding is binnengekomen.²⁰

Op basis van de screening wordt bepaald of 1^e opvang noodzakelijk is.

- Indien 1^e opvang noodzakelijk is, kan de inwoner voor 1^e opvang gebruik maken van de algemene voorziening maatschappelijke opvang. Dit wordt als zodanig genoteerd in het backofficesysteem van de gemeente van melding.
 - Indien 1^e opvang niet noodzakelijk is, wordt dit ook genoteerd in het backofficesysteem van de gemeente van melding. Wanneer er wel andere vormen van ondersteuning worden ingezet, bijvoorbeeld verblijf in het eigen netwerk, dan wordt ook dat genoteerd in het backofficesysteem.
2. Wanneer uit de screening blijkt dat de gemeente van melding niet de gemeente van herkomst is dan worden de gegevens uit de screening overgedragen van de gemeente van melding naar de gemeente van herkomst.
 3. De Wmo-consulent van de gemeente van herkomst voert het onderzoek uit (keukentafelgesprek = onderzoeksfase) op basis van de werkinstructie uitvraag recht op opvang. In deze fase vindt er afstemming plaats met de ON en, indien van toepassing, met de collega's van de P-wet. De onderzoeksfase wordt afgesloten met een onderzoeksverslag het advies van de Wmo-consulent is opgenomen. In het onderzoeksverslag wordt door de Wmo-consulent overigens ook aangegeven wat de hoogte van de eigen bijdrage MO is zodat dit verwerkt kan worden in de beschikking. Het onderzoeksverslag wordt door de Wmo-consulent ter tekening (voor akkoord) naar de inwoner gestuurd.
 4. Wanneer de inwoner het onderzoeksverslag getekend retour heeft gestuurd aan de lokale gemeente dan start de gemeente van herkomst met de verwerking van het besluit:
 - a. er wordt door de gemeente van herkomst een beschikking maatwerkvoorziening maatschappelijke opvang verstuurd aan de inwoner;
 - b. de gemeente van herkomst start door verzending van het WM0301-bericht het berichtenverkeer op (binnen 5 werkdagen).

¹⁸ Wanneer de ON op basis van dit contact met de inwoner met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid weet wat de gemeente van herkomst is en dat die niet gelijk is aan de gemeente van melding dan zet de ON de melding rechtstreeks door naar de gemeente van herkomst om onnodige administratieve belasting van de gemeente van melding te voorkomen.

¹⁹ Zie voor een toelichting op wat de screening inhoudt hfst 2.2 en bijlage 3.1

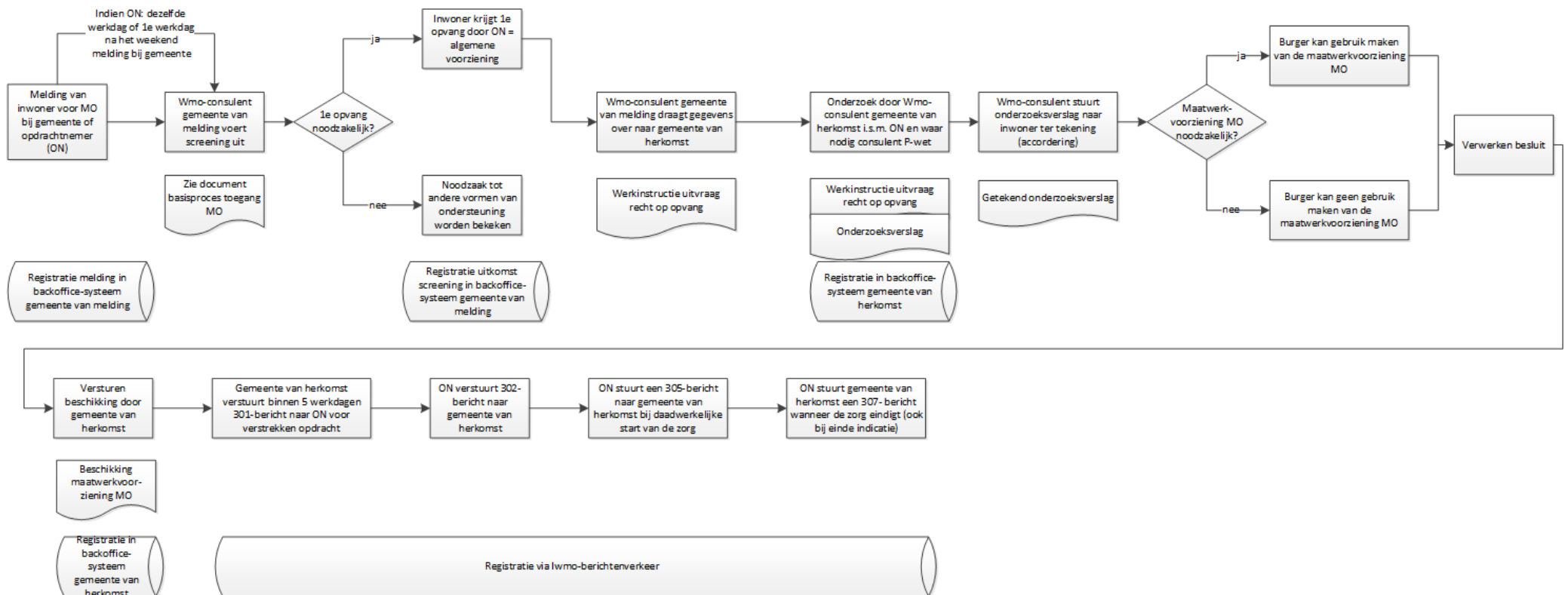
²⁰ Het ligt in de lijn der verwachting dat gemeenten in deze zoveel mogelijk aansluiten bij hun reguliere Wmo-proces

- c. Hierop stuurt de ON een WMO302-bericht.
- d. Wanneer de inwoner daadwerkelijk in zorg wordt genomen, verstuurt de ON aan de backoffice van de gemeente van herkomst een WMO305-bericht.²¹
- e. Wanneer de zorg eindigt (om welke reden dan ook) verstuurt de ON aan de backoffice van de gemeente van herkomst een WMO307-bericht. De backoffice van de gemeente van herkomst verwerkt het bericht.

Indien het gaat om de processtappen voor toegang en backoffice aan slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) dan wijken de eerste twee stappen af van het hierboven beschreven proces.

1. Inwoners die slachtoffer zijn van geweld in afhankelijkheidsrelaties kunnen zich melden bij de gemeente of de ON. In dergelijke gevallen verwijzen beide partijen de inwoner door naar Veilig Thuis. Veilig Thuis voert de eerste screening uit.
2. Veilig Thuis bepaalt, in overleg met de ON, of 1e acute opvang noodzakelijk is. Wanneer beide partijen overeenstemming hebben over de noodzaak tot acute opvang dan brengt Veilig Thuis de gemeente van herkomst van de inwoner op de hoogte van deze beslissing.
3. Vanaf dit moment verloopt het werkproces gelijk met het hierboven beschreven proces.

²¹ De retourberichten vanuit de gemeente (zoals de 306 en de 308) in het kader van het IWmo-berichtenverkeer worden automatisch gegeneerd.

3.5 EIGEN BIJDRAGE MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

Hierover is het volgende opgenomen in het Besluit BW en MO:

Artikel 9. Eigen Bijdrage verblijf maatschappelijke opvang

1. Gedurende het gebruik van de door een instelling aangeboden maatschappelijke opvang en vrouwenopvang is de cliënt een eigen bijdrage verschuldigd.
2. Cliënt is geen bijdrage verschuldigd voor nachtopvang c.q. acute opvang.
3. Bij de bepaling van de hoogte van de eigen bijdrage gelden de volgende uitgangspunten:
 - a. In de vaststelling van de eigen bijdrage voor opvang wordt er vanuit gegaan dat cliënten binnen de MO zelf voor voeding zorgen. Dit past binnen de huidige ontwikkelingen van de Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang waarbij behoud en bevorderen van zelfredzaamheid en zelfstandigheid een belangrijke waarde vormen.
 - b. Indien de instelling wel voeding aan de cliënt verstrekt, mag de instelling hier een vergoeding voor vragen zoals het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (NIBUD) die berekent als gemiddelde voedingskosten.
<https://www.nibud.nl/consumenten/wat-geeft-u-uit-aan-voeding/>²²
4. Bij de bepaling van de hoogte van de eigen bijdrage wordt onderscheidt gemaakt tussen jongeren (tot 21) en volwassenen (vanaf 21):

	Eigen bijdrage excl. voeding per dag
<i>Jongere 18 tot 21 jaar</i>	€ 10
<i>Volwassene vanaf 21 jaar (met of zonder kinderen)</i>	€ 15
<i>Gezin c.q. Gehuwden (met of zonder kinderen)</i>	€ 15

Per 1-2-2025 gelden er andere bedragen voor de eigen bijdrage.

	Eigen bijdrage excl. voeding per dag per 1-2-2025
Jongere 18 tot 21 jaar	€ 12,13
Alleenstaande vanaf 21 jaar	€ 16,85
Alleenstaande ouder vanaf 21 jaar	€ 18,75
Gezin c.q. gehuwden vanaf 21 jaar	€ 18,52

²² de aanbieder hanteert hierbij een gemiddelde van € 7,50 per dag.

5. De eigen bijdrage wordt per maand betaald. De eigen bijdrage is verschuldigd voor iedere dag of gedeelte van een dag waarop de cliënt gebruik maakt van het aanbod van de instelling. Een gedeelte van een maand wordt berekend op basis van het aantal dagen in de desbetreffende maand.
6. Cliënten ontvangen een beschikking²³ over de hoogte van de eigen bijdrage en verplichten zich tegenover de opvanginstelling tot het betalen van de eigen bijdrage.
7. De inning van de eigen bijdrage wordt namens het college verricht door de gecontracteerde maatschappelijke opvang instellingen.
8. Voor cliënten met aantoonbare dubbele woonlasten, wordt de eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening opvang verminderd met een forfaitair bedrag, gelijk aan 20% van de geldende bijstandsnorm.

²³ als onderdeel van de toekennende beschikking voor maatschappelijke opvang.

Aandachtspunten en voorbeelden:

De jongere c.q. betrokkene staat niet ingeschreven in de BRP, bijvoorbeeld omdat hij dak- en thuisloos is.	De bijstandsaanvraag moet rechtstreeks bij het college (de gemeente) worden ingediend. Dit proces verschilt per gemeente. Op de website moet informatie staan over de manier waarop de jongere zich kan melden en een bijstandsuitkering kan aanvragen. Dit moet digitaal én op papier kunnen. Een melding bij de receptie van het gemeentehuis is ook een melding. Voor jongeren die zich rechtstreeks melden bij het college, geldt in deze gevallen géén zoekperiode. Dit blijkt uit de artikelen 41 en 44 PW.
Zoekperiode jongeren	Met ingang van 1 juli 2023 is de zoektermijn niet meer van toepassing voor jongeren die: • loonkostensubsidie ontvangen of tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren; • een medische urenbeperking hebben; of • uiterlijk een jaar voorafgaand aan de aanvraag ingeschreven hebben gestaan bij het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs ingeschreven hebben gestaan.
Mensen zijn soms afhankelijk van vrienden of familie waar ze tijdelijk (op de bank) slapen. Dat is niet altijd in de gemeente waar ze een aanvraag doen. Zeker als ze op verschillende plekken maar heel kort kunnen blijven, is het moeilijk om de gemeente aan te wijzen waar de jongere c.q. betrokkene daadwerkelijk verblijft.	Zie het kortdurende verblijf als noodoplossing en niet als onweerlegbare conclusie over waar de betrokkene zijn domicilie heeft.
Tijdelijk inwonen bij een bijstandsgerechtigde.	Denk aan mensen in een crisissituatie, daklozen of mensen die dakloos dreigen te raken. De gemeente moet dan vaststellen dat het gaat om tijdelijk verblijf en kan in specifieke situaties de kostendelersnorm buiten beschouwing laten. Gemeenten kunnen op basis van de individuele situatie van bijstandsgerechtigden de norm aanpassen; uiteraard met inachtneming van voorliggende voorzieningen (artikel 18 lid 1 PW, Gemeentenieuws van SZW 2019-1).
Tijdelijk verblijf vanwege een crisissituatie, zoals (dreigende) dakloosheid. Voorwaarde voor 'tijdelijkheid' is dat het de intentie is van zowel de hoofdbewoner als de logé om de	Pas de kostendelersnorm niet toe. Wat 'tijdelijk' is, is in de wet niet nader omschreven. Dat moet de gemeente individueel bepalen per persoon. Regelmatige

situatie zo kort mogelijk te laten duren. Is de intentie om ergens langdurig te verblijven, dan is geen sprake meer van tijdelijkheid.	herbeoordeling is noodzakelijk om de ontheffing te verlengen. Bij vrienden of familie slapen, is om twee redenen vaak beter dan de opvang. (1) Er is te weinig opvang/woonruimte waardoor de wachtlijsten heel lang zijn. (2) Binnen het eigen netwerk is mogelijk hulp beschikbaar en in de opvang is de veiligheid niet altijd gewaarborgd.
De kostendelersnorm is een belemmering voor het vinden of behouden van een slaapplek.	Bied – als dakloosheid anders een reëel gevaar is– tijdelijk een briefadres aan. De jongere c.q. betrokkene hoeft zich dan niet in te schrijven op het adres waar hij logeert en telt niet mee als medebewoner.
Afhandelingstermijn aanvraag	De normale afhandelingstermijn is 8 weken, maar dat betekent niet dat het niet mogelijk is om dit sneller te doen. Uitgangspunt kan bijvoorbeeld zijn om voor deze groep binnen 4 weken de aanvraag af te handelen.
Verstrekken voorschotten	Verstrek direct bij aanvraag een voorschot. Op die manier is het minder bezwaarlijk als de aanvraag niet direct is afgehandeld. Een voorschot moet wettelijk gezien ambtshalve binnen 4 weken worden verstrekt (art. 52 Participatiewet). Er staat niets in de weg om dat direct te doen. De hoogte van het voorschot kan worden afgestemd op de situatie, bijvoorbeeld 50 euro per week voor leefgeld als iemand in het eigen netwerk kan overnachten.
Geen legitimatiebewijs	Houd de datum van melding aan als ingangsdatum als betrokkene geen geldig legitimatiebewijs bezit, maar bijvoorbeeld wel een rijbewijs of een verlopen paspoort. Spreek met de betrokkene een redelijke termijn (bijvoorbeeld 2 weken) af om alsnog een geldig legitimatiebewijs te laten zien.

Bij het kader hierboven en hieronder is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

1. [Divosa, Handreiking maatwerk Participatiewet voor dak- en thuisloze jongeren](#)
2. [Divosa, Handreiking maatwerk Participatiewet bij verblijf en uitstroom uit een instelling](#)
3. [Vrouwen uit de knel; Gemeenten en opvang samen aan de slag met de knelpunten vrouwenopvang](#)
4. [Handreiking Gemeenten – Aanpak 16- 27](#)

Wetgeving:

[Artikel 44 Participatiewet](#)

Indien door het college is vastgesteld dat het recht op bijstand bestaat, wordt de bijstand toegekend vanaf de dag waarop dit recht is ontstaan, voor zover deze dag niet ligt voor de dag

waarop de belanghebbende zich heeft gemeld om bijstand aan te vragen.

[Artikel 4:13 Algemene wet bestuursrecht](#)

De gemeente moet na ontvangst van uw aanvraag voor een bijstandsuitkering binnen 8 weken een beslissing nemen

[Artikel 52 Participatiewet](#)

Het college verleent uiterlijk binnen vier weken na de datum van aanvraag en vervolgens telkens uiterlijk na vier weken, bij wijze van voorschot algemene bijstand in de vorm van een renteloze geldlening, zolang het recht op algemene bijstand niet is vastgesteld.

[Artikel 18 Participatiewet](#)

“Het college stemt de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen af op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de belanghebbende.”

[Artikel 22a Participatiewet](#)

De berekening van de kostendelersnorm is in dit wetsartikel weergegeven.

Maatwerk en tijdelijk verblijf:

Kamerbrief van staatssecretaris van sociale zaken en werkgelegenheid van 19 april 2019. In deze kamerbrief wordt onder de aandacht gebracht dat jongeren tot 21 jaar en studenten zijn uitgezonderd van de kostendelersnorm. Daarnaast wordt benoemd dat iemand die tijdelijk inwoont, vanuit een crisissituatie, niet meetelt voor de kostendelersnorm. De gemeente dient hierbij vast te stellen dat het tijdelijk verblijf betreft. Tot slot biedt de Kamerbrief ruimte aan gemeenten om individueel maatwerk te verlenen, op basis van individuele situaties.

Algemeen afwegingskader voor toekenning van het maatwerk Grijswonen

In dit afwegingskader verstaan we onder:

- a. **briefadres:** adres waar voor cliënt bestemde geschriften in ontvangst worden genomen (artikel 1.1, onder p, Wet BRP) en waar, indien daartoe grond bestaat, zorg wordt gedragen dat geschriften of inlichtingen daarover, cliënt bereiken (artikel 2.45, lid 3 Wet BRP);
- b. **cliënt:** een inwoner uit één van de regiogemeenten zonder eigen onderdak of woonadres, die (mogelijk wisselend) overnacht in het eigen sociale netwerk;
- c. **opvangverlener:** een ingezetene in de Basisregistratie Personen uit één van de regio gemeenten die een mogelijkheid tot tijdelijke opvang verleent aan een cliënt;
- d. **regiogemeente:** één van de 14 samenwerkende gemeenten voor maatschappelijke opvang, Beesel, Bergen, Echt Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert;
- e. **verblijfsadres:** adres waar het feitelijke verblijf plaatsvindt;
- f. **woonadres:** het adres als bedoeld in artikel 1.1 onder o, Wet BRP.

Kenmerken client

- 1. De cliënt is afkomstig uit één van de regiogemeenten, en;
- 2. De cliënt is 18 jaar of ouder, of is 17 jaar en behoort tot de doelgroep maatschappelijke opvang na zijn 18e, en;
- 3. Er is sprake van (dreigende) dakloosheid; en
- 4. De cliënt verblijft bij iemand uit het sociale netwerk en/of heeft een alternatief verblijfsadres in één van de regiogemeenten, maar kan of wil zich niet op dat adres inschrijven omdat inschrijving leidt tot vergaande (persoonlijke) consequenties.

Doel en Algemene Voorwaarden

- 5. De cliënt accepteert begeleiding en de overige voorwaarden die samenhangen met afgifte van het briefadres en het Grijswonen-traject.
- 6. De inzet van de maatwerkvoorziening Grijswonen heeft tot doel:
 - a. het voorkomen van dakloosheid;
 - b. het behoudt van vaardigheden, en/of het organiseren van praktische zaken die noodzakelijk zijn om op termijn zelfstandig(er) te kunnen wonen en leven.

Voor inwoners bij wie dit (nog) geen optie is, heeft de maatwerkvoorziening tot doel de omstandigheden van de inwoner zo mogelijk te stabiliseren en indien noodzakelijk door leiden naar de juiste ondersteuning en begeleiding, dan wel de inwoner te verleiden tot het accepteren hiervan. De ondersteuning richt zich op het realiseren van de doelen en afspraken uit het leefzorgplan of ondersteuningsplan.
- 7. Het traject voor Grijswonen doorkruist geen bestaande zorg trajecten van de opvangverlener.

WMO Onderzoek

- 8. Het college van de regio gemeente waar de cliënt voor het laatst ingeschreven stond in de BRP behandelt de aanvraag van een briefadres als een melding van dak- of thuisloosheid.
- 9. Het college voert een onderzoek uit naar de ondersteuningsvraag van de cliënt middels een keukentafelgesprek. In het onderzoek wordt de situatie van cliënt, eventueel zijn gezin en de situatie van de opvangverlener in kaart gebracht.
- 10. Tijdens het (keukentafel-)gesprek worden alle voor het onderzoek van belang zijnde aspecten over onder andere de mogelijkheden, de persoonlijke situatie en leefomgeving van de cliënt, eventueel zijn gezin en de opvangverlener besproken, zoals bedoeld in artikel

2.3.2 lid 4 Wmo 2015, om te komen tot een afweging voor de noodzaak, omvang en duur van Grijswonen.

11. Uit het onderzoek moet duidelijk vast komen te staan dat het een overgangssituatie betreft voor de cliënt naar eigen (duurzame) huisvesting. De inwoner wordt ondersteund bij het toewerken naar passende huisvesting. Dit wordt vastgelegd in de doelen en afspraken van het leefzorgplan c.q. ondersteuningsplan.

Toepassing Participatiewet

12. Door de kostendelersnorm niet toe passen, hoeft de uitkering van de opvangverlener ook niet verlaagd te worden. Zo stimuleren we dat mensen onderdak willen aanbieden aan een grijswoner omdat ze er zelf geen nadeel van ondervinden. In veel gevallen zal het ook lastig zijn om daadwerkelijk een bijdrage te krijgen van de grijswoner. Hierom beschouwen we de opvangverlener niet als kostendeler in de zin van artikel 19a PW. Dit kan met behulp van maatwerk op grond van artikel 18, eerste lid, Participatiewet.
13. In die gevallen waar een cliënt die gebruik maakt van de regeling Grijswonen een uitkering aanvraagt onder de Participatiewet ziet het college af van toepassing van artikel 40 lid 2 en 4 Participatiewet: het opschorten van de bijstand en de belanghebbende te verzoeken om binnen een te stellen termijn de BRP-adresgegevens aan te laten passen aan het feitelijke verblijfsadres.
14. Bij het ontbreken van woonkosten tijdens Grijswonen wordt de uitkering van de cliënt op grond van artikel 27 PW lager vastgesteld. De verlaging bedraagt het bedrag van de basishuur (woonkostenfactor in de Participatiewet) zoals omschreven in de artikelen 16 tot en met 19 van de Wet op de Huurtoeslag.

Aanvraag Briefadres

15. De aanvraag voor het briefadres onder Grijswonen wordt gedaan in de regio gemeente waar de betreffende cliënt voor het laatst ingeschreven stond in de BRP.

Tijdsduur hulpvraag/indicatie

16. De verwachte tijdsduur van de hulpvraag is minimaal 3 maanden en maximaal 6 maanden. Waarbij er altijd bij de doelen van begeleiding en ondersteuning sprake is van perspectief op huisvesting en daarmee uitstroom.

Voorliggende mogelijkheden

17. Adequate ondersteuning vanuit Algemeen Maatschappelijk Werk, bemoeizorg of andere aanwezige passende hulpverlening.
18. Geen noodzaak tot het maatwerktraject Grijswonen vanwege een standaard aanvraag voor een briefadres.
19. Er is voldoende zelfredzaamheid aanwezig bij de cliënt zelf.

Succesvolle afronding Grijswonen traject

Factoren voor een hogere mate van zelfredzaamheid, eigen regievoering en daarmee een succesvolle Grijswonen traject van de client, zijn:

- een toereikend inkomen, indien nodig met actieve schuldhulpverlening;
- (vrijwilligers) werk, of passende dagbesteding, c.q. scholing;
- eigen huisvesting en duurzaam verblijfsadres;
- afwezigheid van eventuele cliëntgebonden risico's;
- passende nazorg en signalering.

Rendiz biedt vanuit de MO een activeringstraject aan. Die kan bestaan uit dagbesteding, re-integratie en coaching. Deze trajecten vallen binnen de contractering en het diensten aanbod van de MO. Voor deze trajecten is dus géén aanvullende indicatie nodig. Het gaat om de ondersteuning bij het ontdekken en ontwikkelen van vaardigheden die passend zijn bij de deelnemer en tevens ook aansluiten bij de vraag vanuit de arbeidsmarkt.

Wanneer kan activering ingezet worden?

- Beschikbaar voor iedereen binnen de maatschappelijke opvang
- Op eigen initiatief van deelnemer
- Op aanraden van trajectbegeleider
- Als onderdeel van afspraken vanuit de P-Wet

Takenpakket participatiecoach Rendiz

- Nauw betrokken bij trajectbegeleider Moveoo/LDH
- Spreekuur – open inloop deelnemers
- Coaching en begeleiding naar activering/vrijwilligerswerk/betaald werk
 - Een zinvolle dag invulling
 - Meer structuur en overzicht
 - Een beter dag- en nachtritme
 - Ontdekken van vaardigheden en interesses
 - Meedoen en ertoe doen
- Opbouw netwerk activeringsplekken/betaald werk
- Werkbegeleiding op locatie

PW-consulenten kunnen bij de activeringsverplichting van cliënten gebruikmaken van de door Rendiz geboden ondersteuning aan cliënten.
Het is raadzaam om in het lokale werkproces afstemming te organiseren tussen inwoner, begeleiding, casus regisseur wmo en participatie consulent.

Winter- en kouderegeling

Het kunnen bieden van winteropvang is een wettelijke verplichting voor gemeenten.

Het doel van de winteropvang is iedere dakloze een veilig onderkomen te bieden bij weersomstandigheden die een gevaar (kunnen) vormen voor de gezondheid.

Ook wordt getracht dit moment aan te grijpen om daklozen vervolgzorg aan te bieden en niet-rechthebbende daklozen door te leiden naar het juiste loket.

De winter- en kouderegeling gaan over de bovenwettelijke extra (nacht)opvang tijdens de winterperiode van 1 oktober tot 1 april. Het betreft de organisatie van een vorm van opvang als zich bepaalde extreme weersomstandigheden voordoen (hierna: winteropvang). Binnen de regio Noord- en Midden Limburg²⁴ maken we gebruik van twee elkaar aanvullende regelingen:

a. Kouderegeling.

Deze regeling gaat in bij extreem koude gevoelstemperaturen van -10 °C.

b. Winterregeling

De Winterregeling gaat in zodra de gevoelstemperatuur drie dagen achtereen -3° C of één dag -5° C is.²⁵

Zodra één van beide regelingen van kracht is opent de maatschappelijke opvang organisatie de winteropvang. De winteropvang is gratis toegankelijk. Dit geldt voor de hele regio Noord- en Midden-Limburg, ook als niet in elke gemeente de gevoelstemperatuur drie dagen achtereen -3° C of één dag -5° C is en/of een gevoelstemperatuur van -10° C of kouder wordt verwacht. Dit is zo afgesproken om te voorkomen dat daklozen zich gaan verplaatsen naar die locatie, die gratis toegankelijk is en om daklozen met een sanctie voor locatie A toch op te kunnen vangen bij extreme koude in locatie B. Beide regelingen zijn regionaal afgestemd met alle gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. De kosten van opvang bij zowel de **kouderegeling** als de **winterregeling** zijn onderdeel van de regionale inkoop van maatschappelijk opvang.

De kouderegeling

De **kouderegeling** is een regeling die valt onder de Veiligheidsregio Noord Limburg (hierna: veiligheidsregio). Sinds oktober 2018 heeft de veiligheidsregio een werkwijze omschreven waarmee binnen de gehele veiligheidsregio op gelijke wijze gehandeld wordt bij extreme kou. De kouderegeling is een regeling met een oriëntatie op de veiligheid van daklozen en beoogt te voorkomen dat mensen tijdens extreme kou de nacht in de buitenlucht doorbrengen. Verblijf in de buitenlucht onder deze omstandigheden kan onderkoeling en voorts ernstig letsel of zelfs de dood ten gevolg hebben.

Bij verwachting van een gevoelstemperatuur van -10°C of lager, ergens binnen het gebied van de veiligheidsregio wordt advies uitgebracht aan de burgemeester van Venlo om in zijn rol als voorzitter veiligheidsregio de politie te verzoeken tot strikte handhaving van het artikel “extreme

²⁴ Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert,

²⁵ Dit sluit aan op de winterregeling in Limburg-Zuid

koude” art.nr APV over te gaan. Dit betreft het volgende artikel wat is opgenomen in alle APV’s van de 15 gemeenten binnen onze veiligheidsregio:

Extreme koude / Kouderegeling

Het is verboden zich bij een gevoelstemperatuur van –10 °C of kouder tussen 21.00uur en 07.00uur op te houden in de buitenlucht met het kennelijke doel een aanzienlijk deel van de nacht in de buitenlucht door te brengen.

In afwezigheid van de burgemeester Venlo als voorzitter veiligheidsregio wordt plaatsvervanger (Burgemeester Roermond) en in haar afwezigheid burgemeester Venray en voorts burgemeester Weert de aangewezen bestuurder die het verzoek doet aan de politie tot strikte handhaving van het nieuwe APV artikel extreme koude voor de gehele veiligheidsregio. Er vindt contact plaats tussen OVD-BZ Venlo en voorzitter veiligheidsregio, deze geeft mondelinge toestemming voor het laten ingaan van deze kouderegeling. De volledige operationele werkwijze (werkinstructie) is vastgelegd in een draaiboek instellen kouderegeling.

De winterregeling

Sinds 2020 is er aanvullend op de kouderegeling ook een winterregeling.

Met de aanvulling op de kouderegeling sluiten we aan op de winterregeling zoals veiligheidsregio Zuid-Limburg die hanteert en is er sprake van gelijklopende winterregelingen op bovenregionaal niveau.

De winterregeling is vormgegeven naar voorbeeld van de kouderegeling. Hierdoor lijkt de procedure voor de winterregeling in essentie op de procedure van de kouderegeling.

De volledige operationele werkwijze (werkinstructie) is vastgelegd in een draaiboek instellen winterregeling. Een belangrijk verschil met de kouderegeling is dat daklozen op vrijwillige basis gebruik kunnen van de winteropvang. Er wordt géén gebruik gemaakt van dwangmaatregelen want, pas als de veiligheidsregio de kouderegeling instelt wordt overgegaan tot strikte naleving van het betreffende APV-artikel.

Doelgroep

Iedere buitenslaper kan gebruik maken van de winteropvang. Hiervoor wordt geen eigen bijdrage gevraagd om de drempel zo laag mogelijk te houden. Er gelden géén uitzonderingen op basis van status (documentatie), verleden, herkomst, geslacht en/of leeftijd. In de winteropvang worden mannen en vrouwen in principe gescheiden van elkaar opgevangen.

Alternatieve oplossingen

(Zoals beschreven in de Winterkouderegeling van de VNG,

https://vng.nl/sites/default/files/2023-05/winterkouderegeling_20230420.pdf voor sommige doelgroepen die gebruik willen maken van de winteropvang zal op momenten naar alternatieve oplossingen gezocht moeten worden. Welke afspraken zijn hierover te maken met de aanbieder en aanpalende veiligheidsregio’s ? Het gaat hier om bijvoorbeeld:

- iemand die minderjarig is en zorg en/of opvang nodig heeft
- het een gezin betreft

- iemand heelt, steelt, dealt of in het bezit is van wapens, in dat geval wordt de politie gebeld
- iemand extreem of agressief gedrag vertoont, zowel bij binnenkomst als tijdens het verblijf
- de betreffende buitenslaper geschorst blijkt

Op basis van bovenstaande situaties kan niemand de toegang tot opvang ontzegd worden maar zullen betrokken partijen tijdig moeten zoeken naar alternatieve mogelijkheden en oplossingen. “ Zie ook pagina 5 van de handreiking.

In situaties waarbij het onmogelijk is iemand toegang te verschaffen tot de winteropvang, of in gevallen zoals hieronder beschreven waarbij iemand zelf blijft weigeren gebruik te maken van de winteropvang worden dekens en zogenaamde Sheltersuits²⁶ beschikbaar gesteld. De Sheltersuits zijn beschikbaar op strategische plekken in de regio, bij voorkeur op locatie van de winteropvang en/of bij bemoeizorgers.

Drang en dwang

(Zoals beschreven in de Handreiking https://vng.nl/sites/default/files/2023-05/winterkouderegeling_20230420.pdf op pagina 5:

“ Degenen die geen gebruik willen maken van de speciale winterkoudeopvang kunnen aangespoord en dringend verzocht worden dat wél te doen als buiten blijven gevaren oplevert (zie appendix I). Hiervoor moet een aparte procedure gestart worden. De stappen daarin verschillen per situatie en zijn afhankelijk van de (weers)omstandigheden.

1. De eerste stap is altijd dat een instantie of overheidsinstelling (bijvoorbeeld de politie) op zoek gaat naar die specifieke buitenslapers om hen actief te motiveren gebruik te maken van de opvang.
2. Zijn er na deze actieve motivatiepogingen alsnog buitenslapers dan kan overwogen worden hen slaapzakken en/of dekens beschikbaar te stellen.
3. Vaak is de volgende stap dat in de Algemene Plaatselijke Verordening een verbod op buitenslapen is opgenomen dat kan worden benut. Dat verbod kan – als de weersituatie erom vraagt – actief gehandhaafd worden waarbij de opvang als alternatief geboden wordt. Overtreding van de APV kan een reden vormen om mensen met drang van zijn slaapplek te verwijderen. Iemand dwingen naar binnen te gaan is bij dit alles wettelijk niet toegestaan.
4. In uitzonderlijke gevallen kan een beroep gedaan worden op de Wet verplichte ggz en/of Wet zorg en dwang, mits aan de voorwaarden¹ van die wetten wordt voldaan. “

Doel van de winteropvang

Het doel van de winteropvang is iedere dakloze een veilig onderkomen te bieden bij weersomstandigheden die een gevaar (kunnen) vormen voor de gezondheid.

Ook wordt getracht dit moment aan te grijpen om rechthebbende daklozen vervolgzorg aan te bieden en niet-rechthebbende daklozen door te leiden naar het juiste loket.

²⁶ Sheltersuits zijn een combinatie van een tent, een slaapzak en een jas. De dikke tentstof aan de buitenkant is wind- en waterdicht. En aan binnenkant zit een dikke katoenen voering. De onderkant van de superslaapzak is afritsbaar, waardoor je hem als dikke winterjas kunt dragen.

Duur van winteropvang

De winteropvang wordt geopend zodra een van beide regelingen van kracht zijn in de periode tussen 1 oktober en 1 april. Toch, de gevoelstemperatuur is altijd leidend!

Dit betekent dat de winteropvang ook vóór of na deze periode geopend kan worden.

De openstelling van de winteropvang is minimaal voor drie aaneengesloten nachten en sluit na opening nooit in het weekend of op een feestdag.

Betrokken organisaties

De volgende organisaties zijn betrokken in de uitvoering van beide regeling:

- Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Gemeente Venlo
- Gemeente Roermond
- Gemeente Venray
- Gemeente Weert
- Moveoo
- Leger des Heils

Locaties winteropvang

Er zijn twee locaties in de regio waar winteropvang wordt geboden:

1. Winteropvang Roermond:
Spoorlaan Zuid 29A, 6045 AA Roermond
2. Winteropvang Venlo:
voor winterseizoen 2024-2025:
Sportpark Maassenhof, Langvenweg 8, 5927 PC Venlo
Verwacht wordt dat de winteropvang 2025-2026 en verder onderdeel uitmaakt van de nieuwe locatie Maatschappelijke Opvang Venlo.

Openingstijden winteropvang

De winteropvang wordt 's avonds opengesteld van 19:00 – 09:00.

Daklozen ontvangen bed, bad, brood. Er wordt geen eigen bijdrage gevraagd.

Als de gevoelstemperatuur ook overdag circa -10 °C is, en/of er is sprake van lage gevoelstemperaturen in combinatie met wind, sneeuw of ijzel dan kan overwogen worden de winteropvang ook overdag open te stellen.

Aanmelden winteropvang

Daklozen die gebruiken willen maken van de winteropvang kunnen zich zelfstandig melden op de locatie van de winteropvang vanaf het moment van openstelling tot 23:30.

Zodra de **Kouderegel**ing bij -10 °C van kracht is, kan aanmelden ná 23:30 alleen via politieverwijzing.

3.9 LANDELIJK BELEID, GEBRUIKTE BRONNEN EN INTERESSANTE WEBSITES

Diverse Handreikingen bieden handvaten en praktische voorbeelden van het toepassen van maatwerk voor de uitvoering. In de handreikingen zelf wordt overigens ook verwezen naar interessante websites:

Landelijke Toegang MO

[De werkinstructie Landelijke toegankelijkheid MO](#)

Vaststellen recht op opvang, wmo voorzieningen en uitkering

[Migranten en bijstand | Handreiking | VNG](#)

[Bijlage: Meldingsformulier IND](#)

[Rijksdienst Voor Identiteit Gegevens \(RVIG\)](#)

[Inzicht SociaalDomein \(toegankelijk via inlog\)](#)

Dakloze jongeren

[Handreiking Gemeenten – Aanpak 16- 27,](#)

Maatwerk in de Participatiewet voor daklozen

[Divosa, Handreiking maatwerk Participatiewet bij verblijf en uitstroom uit een instelling](#)

[Stimulanz, toepassing van de omgekeerde toets](#)

Vrouwenopvang, opvang slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties

[Verdrag van Istanbul; Het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld](#)

Complexe casuïstiek

[Professionals voor Maatwerk Multiproblematiek](#)

[Home: Platform Multiproblematiek](#)

Algemeen

[Handreikingen en tips voor de aanpak van dakloosheid](#)

[Valente: Branchevereniging voor participatie, begeleiding en veilige opvang](#)

[ETHOS-telling dak- en thuisloosheid | Hogeschool Utrecht](#)

Regio Noord- en Midden-Limburg

Inleiding

In deze notitie gaan we in op het proces van beëindiging van de opvang van een cliënt voor de maatschappelijke opvang in de regio Noord- en Midden-Limburg. We willen hiermee een richtlijn aanbieden over het doorlopen van het proces rondom beëindiging van opvang. Deze notitie is tot stand gekomen na overleg met gemeenten (beleid, uitvoering, ketenregisseur), de MGR (relatiemanager) en opdrachtnemers. Als er overeenstemming over de inhoud van deze notitie is, leidt dat tot werkafspraken die we toevoegen aan het contract en het handboek toegang MO van de gemeenten. Kern van de richtlijn is dat we elkaar goed meenemen in het proces, er een zorgvuldig dossier wordt bijgehouden en dat er wordt meegedacht om met elkaar tot oplossingen te komen in complexe situaties.

1. Begrippen: beëindiging van opvang

Het begrip beëindiging van opvang betekent het eenzijdig stopzetten van de opvang door de MO-aanbieder (opdrachtnemer) terwijl de cliënt nog een lopende indicatie en dus recht op opvang heeft.

Het doel hiervan is om situaties waarin goede hulpverlening en opvang redelijkerwijs niet meer verwacht kan worden van de MO-aanbieder te stoppen en een waarschuwing aan de cliënt te geven.

Beëindiging van de opvang heeft in die gevallen betrekking op de (onvrijwillige) uitstroom van cliënten uit maatschappelijke opvang. De beëindiging van de opvang mag geen uitweg zijn voor de moeilijkheidsgraad van begeleiding. We gaan hier nadrukkelijk het gesprek over aan om samen te bepalen of de inzet van de aanbieders, ook in samenwerking met andere partners, op de specifieke problematiek van de cliënt op een juiste manier is gebeurd.

Ook kennen we situaties waarin een cliënt uit eigen beweging is vertrokken, vermist, onbereikbaar is en nog altijd een kamer/plek bezet houdt in de opvang. Beëindiging van opvang heeft in deze gevallen betrekking op het niet langer dan redelijkerwijs mag worden verwacht, leeg laten staan van een kamer/plek voor maatschappelijke opvang. We gaan uit van een periode van maximaal vijf werkdagen. Maatwerk moet hierin mogelijk blijven.

We hebben gemerkt dat het proces en de voorwaarden van de beëindiging van opvang onvoldoende is geregeld. Met deze notitie willen we helderheid bieden in wat de beëindiging van opvang betekent en afspraken maken over wanneer het kan worden toegepast. Het is een handreiking om de zorgvuldigheid te borgen en om te bepalen wie wanneer welke verantwoordelijkheden heeft als er sprake is een beëindiging van opvang. Het uitgangspunt bij een eventuele beëindiging is dat er altijd sprake is maatwerk en dat het in samenspraak met gemeenten, zorgaanbieders en cliënten gebeurt.

2. Kader

Het doel van maatschappelijke opvang is om kwetsbare cliënten die dakloos zijn geraakt onderdak en de juiste begeleiding en ondersteuning te bieden. In de aanbesteding Maatschappelijke opvang 2022 is aangegeven dat dit niet enkel het bieden van een opvangplek met begeleiding en ondersteuning inhoud. Het is je thuis kunnen voelen, ook als het maar tijdelijk is.

Je beschermd voelen, zorg als er zorg nodig is, dicht bij huis (of juist weg van huis indien nodig), op de persoon afgestemd, passend bij de hulpvraag en flexibel vormgegeven. Vooral aan hen die, vaak tijdelijk, niet in staat zijn te voorzien in een eigen thuis waar zij zich veilig en prettig voelen, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en deelnemen aan de samenleving. De ondersteuning van de maatschappelijke opvang doelgroep vraagt om specialistische expertise, flexibiliteit en is lastig te vangen in een stroomschema of een richtlijn. Van de MO-aanbieder wordt verwacht dat deze, in redelijkheid, kan meebewegen en ombuigen en in samenspraak met de gemeente zoekt naar een (maatwerk)oplossing.

Daarnaast zijn aan maatschappelijke opvang voorwaarden verbonden, zo zijn cliënten verplicht tot het betalen van een eigen bijdrage. Bij aanvang van maatschappelijke opvang worden cliënten op de hoogte gebracht van de voorwaarden die gelden voor maatschappelijke opvang, de specifieke huisregels voor de betreffende opvanglocatie en de eventuele consequenties die ingaan bij overtreding of het niet voldoen aan de voorwaarden.

Waar in het beleid van de aanbieder van maatschappelijke opvang sprake zou zijn van zwaarwegende redenen om over te gaan tot eenzijdige beëindiging van opvang, worden de afspraken zoals vastgelegd in deze notitie opgevolgd.

Randvoorwaarden beëindiging van opvang door de MO-aanbieder

Beëindiging van de opvang is het eenzijdig stopzetten van de ingezette opvangplek door de opdrachtnemer voor maatschappelijke opvang terwijl er nog wel een MO-indicatie aanwezig is. Het acuut of gepland beëindigen van opvang is slechts mogelijk bij zwaarwegende redenen en alleen onder bijzondere omstandigheden. Het beëindigen is altijd maatwerk en gebeurt altijd in samenspraak met de gemeente (ketenregisseur en Wmo-consulent worden betrokken). Een beëindiging door de opdrachtnemer kan alleen na het volgen van een zorgvuldige procedure.

- Voordat een zorgbeëindiging wordt overwogen gaat de MO-aanbieder eerst in overleg met de gemeente. Hierbij wordt er in overleg met gemeente ook altijd gekeken of een eventuele time-out ook een oplossing biedt;
- De MO-aanbieder kijkt bij de beëindiging van opvang altijd mee naar een oplossing binnen of buiten de maatschappelijke opvang. De MO-aanbieder is onderdeel van de ketenaanpak in het kader van de nazorg en het meedenken in alternatieven;
- Er is sprake van een opgebouwd dossier (tenzij er sprake is van een acute opvangbeëindiging);
- Uit de dossieropbouw van de opdrachtnemer moet blijken welke omstandigheden een rol spelen in de beëindiging van de opvang. De genomen stappen moeten helder zijn voor de cliënt en zijn (wettelijk) vertegenwoordiger(s) en zijn in het dossier (zorgplan) vastgelegd;
- Uit het dossier blijkt in elk geval dat de MO-aanbieder de cliënt tenminste tweemaal

schriftelijk heeft gewaarschuwd (tenzij het een acute opvangbeëindiging betreft) en dat stopzetting van de opvang wordt ingezet als de ontstane situatie niet verandert. Het goed documenteren en kunnen reconstrueren waarom de opvang wordt beëindigd is een verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder;

- Voor alle opvangbeëindigingen geldt dat er eerst wordt overlegd met de Wmo-consulent, (tenzij het een acute opvangbeëindiging betreft). Bespreek, zeker bij twijfel, dit altijd met de Wmo-consulent. Het inzetten van een opvangbeëindiging kan nooit een 'escape' zijn om moeilijk-begeleidbare cliënten te weren. Het doel is juist om met elkaar in gesprek te zijn om een goed vervolg aan opvang traject te geven, ook voor moeilijk-begeleidbare cliënten;
- Een acute opvangbeëindiging kan alleen in geval van een ernstig veiligheidsrisico.

Voorbeelden van zwaarwegende redenen voor een beëindiging van opvang kunnen zijn:

- Een ernstige mate van bedreiging, intimidatie of fysiek geweld die de situatie onwerkbaar maakt én die de persoonlijke veiligheid van medewerkers of mede-cliënten in gevaar brengt;
- Het niet nakomen van essentiële verplichtingen of regels, het aanhoudend/voortdurend niet-begeleidbaar opstellen, ook niet na herhaaldelijk (schriftelijk), aandringen of waarschuwen door de opvangaanbieder;
- Een onherstelbaar verstoorde vertrouwensrelatie is geen reden voor beëindiging van de indicatie door de gemeente maar kan voor de MO-aanbieder wel reden zijn om de cliënt te verplaatsen naar een andere locatie. De MO-aanbieder doet dit altijd in overleg met de Wmo-consulent.

Procedure rondom beëindiging van opvang door de opdrachtnemer

In geval van acute beëindiging van opvang:

- Bij een zodanige bedreiging of intimidatie waarbij de vrees ontstaat voor de veiligheid van personeel en/of medebewoners en bij fysiek geweld wordt bij voorkeur aangifte gedaan én een melding gedaan bij de toezichthouder Wmo;
- Indien er sprake is van een acute beëindiging van een plek binnen de opvang (dit kan alleen in geval van ernstig fysiek geweld met een acuut veiligheidsrisico) licht de MO-aanbieder altijd de Wmo-consulent in;
- Uit het dossieropbouw van de opdrachtnemer moet blijken welke omstandigheden een rol speelden in de acute beëindiging van de opvang. De genomen stappen moeten helder en concreet zijn voor de cliënt en zijn (wettelijk) vertegenwoordiger(s) en zijn in het dossier (zorgplan) vastgelegd;
- Nadat is overgegaan tot acute beëindiging van opvang informeert de MO-aanbieder, eventueel in afstemming met de Wmo-consulent, de relevante netwerkpartners (bemoeizorg, ZVH, VT, politie, enz.);
- Na een acute beëindiging van opvang gaan de MO-aanbieder, Wmo-consulent en eventueel cliënt met elkaar in gesprek over de beslissing van de beëindiging van de opvang en een eventueel vervolg;
- De Wmo-consulent van de gemeente hoort de cliënt te allen tijden vanwege eigen dossieropbouw en principe van hoor en wederhoor (bezwaar en beroep loopt via

gemeente).

In geval van planbare situaties van beëindigen van opvang:

- Bij een voorgenomen beëindiging van de opvang is er altijd sprake van een opgebouwd dossier door de MO-aanbieder van (meerdere) feiten en omstandigheden. Er wordt door de gemeente getoetst, in samenspraak met de aanbieder, of de aanbieder al dan niet de juiste inzet heeft geleverd op de specifieke problematiek van de cliënt;
- Uit de dossieropbouw van de opdrachtnemer moet blijken welke omstandigheden een rol spelen in de beëindiging van de opvang. De genomen stappen moeten helder zijn voor de cliënt en zijn (wettelijk) vertegenwoordiger(s) en zijn in het dossier (zorgplan) vastgelegd. Uit het dossier blijkt in elk geval dat de hulpverlener de cliënt tenminste eenmaal schriftelijk heeft gewaarschuwd en dat stopzetting van de opvang wordt ingezet als de ontstane situatie niet verandert;
- Uit het dossier blijkt dat de MO-aanbieder inspanningen heeft verricht om de casuïstiek te bespreken met andere disciplines of deskundigheidsniveaus;
- Beëindiging van de opvang kan ook tijdelijk plaatsvinden. Met de cliënt wordt afgesproken dat deze tijdelijk de toegang tot de MO-voorziening wordt onttrokken. Deze afspraak kan alleen na overleg met cliënt, consulent en ketenregisseur;
- Indien een cliënt zonder overleg met de MO-aanbieder langer dan 7 nachten achterelkaar afwezig is licht de MO-aanbieder de Wmo-consulent in en gaan in gesprek met elkaar over de beslissing voor de beëindiging van opvang en een eventueel vervolg mocht cliënt zich weer melden;
- Voordat wordt overgegaan tot beëindiging van opvang informeert de MO-aanbieder, eventueel in afstemming met de Wmo-consulent, de relevante netwerkpartners (bemoeizorg, ZVH, VT, politie, enz.);
- Bij een besluit tot beëindiging van gezinnen met kinderen moeten verschillende ketenpartners worden geïnformeerd;
Er wordt altijd een melding bij Veilig Thuis gedaan. De gemeente en de zorgaanbieder stemmen af wie geïnformeerd moet worden en wie dat doet;
- De Wmo-consulent van de gemeente hoort de cliënt te allen tijden vanwege eigen dossieropbouw en principe van hoor en wederhoor (bezwaar en beroep loopt via gemeente).

3. Procedure na zorg beëindiging en stop zetten indicatie

- De MO-aanbieder verstuurt een 307-bericht (stopbericht) met daarbij de reden van beëindiging. Het stopmoment is het laatste moment waarop daadwerkelijk opvang is geleverd. Het gaat hierbij om de fysieke plekbezetting van de cliënt. Het stopmoment is de dag dat de cliënt daadwerkelijk zijn opvang plek fysiek verlaat;
- De Wmo-consulent van de gemeente wordt geïnformeerd over het 307-bericht en de gemeentelijke backoffice handelt de opvangbeëindiging af in de administratieve processen van de gemeente;
- Bij de beëindiging van de opvang gaat de gemeente (die de beschikking gaf en het stopbericht

ontvangt) in overleg met de cliënt over het verstrekken c.q. behoud van een briefadres en aanpassen uitkering (indien van toepassing);

- Na de opvangbeëindiging blijft in principe de gemeente van herkomst (de gemeente die initieel de beschikking voor MO gaf en het stopbericht ontvangt) de verantwoordelijke gemeente voor deze cliënt. Er wordt altijd contact gezocht met de gemeente van herkomst. In de praktijk is het de vraag waar de cliënt zich gaat ophouden c.q. gaat melden. De gemeente waar het feitelijke verblijf in de opvang plaatsvond, de gemeente van herkomst én eventueel de gemeente waar de cliënt zich opnieuw meldt zijn hierover in contact met elkaar en maken afspraken hierover;
- Als duidelijk is waar de cliënt zich ophoudt wordt de cliënt door de WMO consulent, ondersteund door de MO aanbieder, aangemeld bij bemoeizorg en via bemoeizorg in de lokale zorgnetwerken besproken.
- Indien de opvang is beëindigd kan de cliënt zich opnieuw melden bij de toegang maatschappelijke opvang of beschermd wonen. Het betreft hier dan een melding die volgens de gemaakte afspraken met de cliënt wordt opgepakt.

Ter inleiding, Wat is een afwegingskader en wat is de bedoeling ervan?

Vanaf 1 januari 2019 treedt er een wijziging in het Besluit verplichte meldcode in werking. Vanaf dat moment is een afwegingskader onderdeel van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Iedere beroepsgroep beschikt over een specifiek op haar eigen beroepsuitoefening toegesneden afwegingskader 'op basis waarvan de professionals het risico op en de aard en ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling wegen en dat hen in staat stelt te beoordelen of sprake is van dusdanig ernstig huiselijk geweld of ernstige kindermishandeling, dan wel een vermoeden daarvan, dat een melding bij Veilig Thuis is aangewezen'. Het hanteren van een afwegingskader is verplicht in de stappen 4 en 5 van de Meldcode. Een andere belangrijke verandering is dat in stap 5

de professional naast melden bij Veilig Thuis tegelijkertijd zelf hulp kan (blijven) bieden of organiseren, al dan niet in samenwerking met Veilig Thuis. Het eerdere onderscheid tussen óf hulpverleners óf melden vervalt dus als na toepassing van het afwegingskader de conclusie is dat melden bij Veilig Thuis is aangewezen. Het afwegingskader wordt onderdeel van de professionele standaarden van de beroepsgroep, waaronder ook de beroepscode valt.

Waarom een afwegingskader?

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn te zien als complexe en taaie maatschappelijke vraagstukken waarvoor geen panklare oplossing bestaat. Vaak zijn er in een gezin of systeem waarin geweld speelt meerdere problemen en daarmee verschillende hulpinstanties betrokken. Recent onderzoek in de vier grote steden laat zien dat ondanks de inzet van allerlei hulp ernstig en langdurig geweld gericht tegen kinderen, volwassenen en ouderen vaak wel vermindert, maar niet stopt. Bijna tweederde van de kinderen in deze gezinnen krijgt geen enkele vorm van hulp terwijl ze kampen met de gevolgen van het geweld. De onderzoekers concluderen dat er meer nodig is om het geweldspatroon in cliëntsystemen met ernstig en structureel geweld te doorbreken. Veilig Thuis krijgt er daarom een taak bij: de zogenoemde 'radarfunctie'. Cliëntsystemen waarbij acute en/of structurele onveiligheid speelt komen op de radar bij Veilig Thuis. Dit houdt in dat er informatie-uitwisseling tussen de 26 Veilig Thuis organisaties plaatsvindt op eerdere meldingen over de cliënt/ het cliëntstelsel en eerder ingezette hulp. Zo wordt (bij iedere nieuwe melding) beter zicht verkregen op mogelijke patronen van geweld. Het Handelingsprotocol van Veilig Thuis, dat op 1 januari 2019 in werking treedt, beschrijft de verantwoordelijkheden en taken van Veilig Thuis, zoals de beoordeling van de veiligheid, de inzet die Veilig Thuis levert om de veiligheid te bewerkstelligen, het organiseren van hulp en het monitoren van de situatie totdat er sprake is van stabiele veiligheid.

Stappenplan meldcode

Heb jij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling?

Wat moet je doen met de meldcode en vermoedens huiselijk geweld of kindermishandeling? Gebruik het meldcode stappenplan. Aan de hand van 5 stappen bepaal jij als professional of je melding moet doen bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp ingezet kan worden.

STAP 1: Breng signalen in kaart

Breng signalen in kaart die je zorg bevestigen of ontkrachten. Leg signalen en vervolgstappen objectief en feitelijk vast in het dossier. Voer indien nodig [de kindcheck](#) uit.

STAP 2: Overleg met een deskundige collega of Veilig Thuis

Overleg met een deskundige collega om signalen te duiden. Raadpleeg zo nodig Veilig Thuis of een forensisch arts. Neem bij eerdergerelateerd geweld, huwelijksdwang of vrouwenbesnijdenis direct contact op met Veilig Thuis.

STAP 3: Praat met ouders en het kind

Besprek je zorgen zo snel mogelijk met de ouders/verzorgers van het kind en het kind zelf. Alleen als jouw veiligheid of die van het kind in gevaar kan komen door een gesprek kan hiervan worden afgezien.

STAP 4: Weeg het geweld

Maak een inschatting van de aard en de ernst van de situatie op basis van signalen, het overleg met een collega en de gesprekken met ouders en het kind. Vraag bij twijfel advies aan Veilig Thuis. Bij een reële kans op schade: melden.

STAP 5: Beslis: Is melden nodig? Is hulpverlening nodig?

Als je het kind voldoende kunt beschermen, bied of organiseer je de noodzakelijke hulp. Als de situatie acuut of structureel onveilig is, doe je een melding bij Veilig Thuis en beslis je samen welke hulp je zelf kunt organiseren.

Het afwegingskader in de meldcode

Voorgaande figuur toont de vijf stappen uit de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De stappen 1, 2 en 3 in de meldcode wijzigen niet. In de stappen 4 en 5 is het afwegingskader ingevoegd. Stap 5 van de meldcode is uitgebreid met twee beslissingen die in deze volgorde genomen dienen te worden: is melden noodzakelijk en vervolgens is hulpverlening (ook) mogelijk? De meldcode richt zich op huiselijk geweld en kindermishandeling, daaronder ook begrepen seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking, eer gerelateerd geweld, oudermishandeling (kind-oudergeweld), ouderenmishandeling en huwelijksdwang. In dit afwegingskader vatten we dit alles onder huiselijk geweld en kindermishandeling.

De toepassing van dit afwegingskader

Een afwegingskader biedt een professional een vijftal afwegingen die hem ondersteunen om in een concrete situatie rond een cliënt/cliëntsysteem te bepalen of melden bij Veilig Thuis is aangewezen en of hij zelf hulp kan bieden of organiseren. Het afwegingskader geeft de professionele norm weer voor situaties van (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling waarin melden bij Veilig Thuis volgens de beroepsgroepen als noodzakelijk wordt beschouwd. Dit afwegingskader biedt helpende vragen bij de betreffende afwegingsvraag die de professional zichzelf in een concrete situatie kan stellen. Het afwegingskader is dus geen checklist die tot 'ja' of 'nee' leidt. De voorbeelden dienen ter illustratie van situaties waarin melden bij Veilig Thuis aangewezen is.

Uitgangspunten bij het hanteren van dit afwegingskader

- De professional werkt zorgvuldig en baseert de te maken afwegingen op feitelijke, zo concreet mogelijke en relevante informatie over de cliënt/het cliëntsysteem. Deze informatie heeft hij zoveel mogelijk zelf verzameld (uit de eerste hand), eventueel vult hij deze aan met informatie uit andere bronnen (uit de tweede hand).
- De professional gaat ook op zoek naar informatie of een andere interpretatie van de beschikbare informatie die, naast het vermoeden van kindermishandeling en/of huiselijk geweld, andere verklaringen voor de ontstane situatie kunnen bieden.
- De professional realiseert zich dat hij mogelijk niet als eerste en waarschijnlijk ook niet als laatste betrokken is bij de betreffende cliënt/ het betreffende cliëntsysteem. Dit betekent dat hij kennisneemt van en zich rekenschap geeft van dat wat aan het eigen handelen voorafging, en afstemt met mogelijke andere betrokken professionals.
- De professional handelt vanuit de opgebouwde relatie met de cliënt/het cliëntsysteem. Vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling vragen van de professional tegelijkertijd de werkrelatie met de cliënt/ het cliëntsysteem vast te houden én de signalen en zorgen zo concreet, feitelijk en expliciet mogelijk te benoemen.
- De beroepsuitoefening van professionals in de zorg kent regelmatig dilemma's. Dit is bijvoorbeeld het geval als de ernst van de geweldssituatie in een cliëntsysteem niet zo duidelijk is, er weinig feiten te achterhalen zijn of er een continue dreiging lijkt van geweld. Melden bij Veilig Thuis wordt soms ervaren als een dilemma. De afweging al dan niet te melden moet zorgvuldig gebeuren. De professional maakt bij dit soort afwegingen gebruik van collegiale consultatie, bijvoorbeeld door een aandacht functionaris kindermishandeling

en huiselijk geweld in de eigen organisatie te raadplegen en/of door advies te vragen bij Veilig Thuis.

- Als de professional niet weet of er kinderen zijn in het cliëntsysteem voert deze de verplichte kind check uit. Als er opgroeiende kinderen zijn zorgt de professional ervoor dat naar hun visie gevraagd wordt, dat hun mening meeweegt en dat zij informatie krijgen.

Afweging

Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van of is er sprake van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling?

De professional vraagt zich na het doorlopen van de stappen 1, 2 en 3 af of het huiselijk geweld en/of kindermishandeling nog steeds gaande is of dat er nog steeds sprake is van een vermoeden daarvan. In alle stappen van de meldcode is het mogelijk deze af te sluiten. Ook is het op ieder moment mogelijk de meldcode opnieuw te starten. De professional legt de bevindingen vast in het dossier. Het model met de stappen van de meldcode en de daarin opgenomen afwegingsvragen impliceert een zekere volgorde. In de praktijk lopen deze stappen en de te maken afwegingen in hulpverleningsprocessen vaak door elkaar heen.

Heb ik een vermoeden van of is er sprake van acute of structurele onveiligheid?

Acute onveiligheid

Van acute onveiligheid is sprake als een persoon in direct fysiek gevaar verkeert en diens veiligheid de komende dagen niet gegarandeerd is. Hij of zij heeft direct bescherming nodig. Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling schat een professional allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in het geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak). Het kan ook gaan om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige (medische) zorg.

Vragen ter afweging

- Verkeert een van de betrokkenen in direct (levens)gevaar?
- Is er ernstig letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe?
- Is er sprake van mensenhandel (zoals uitbuiting of gedwongen prostitutie)?
- Is er sprake van het in gevaar brengen van kinderen en kwetsbare volwassenen als gevolg van excessief middelenmisbruik en/of een acute psychische crisis van de verantwoordelijke ouder/partner/verzorger?
- Is er een acute dreiging om zichzelf én een naaste (waaronder (ex-) partner, kinderen of een familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (ontvoering, familiedrama, eerwraak, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking)?

- Is er sprake van geweld of verwaarlozing leidend tot verminkingen, handicaps of de dood bij een lid van het cliëntsysteem?
- Is er sprake van fysieke verwaarlozing die acuut de gezondheid bedreigt van zeer jonge kinderen, volwassenen met een beperking, ouderen of anderen in een zorgafhankelijke situatie?
- Is er sprake van een (herhaalde) suïcidepoging van een ouder van een minderjarig kind dat zorgafhankelijk van hem of haar is en is er geen andere verzorger voor het kind?
- Heeft de (mogelijke) pleger van het geweld direct toegang tot het slachtoffer, of is het slachtoffer in een zorgafhankelijke positie van de pleger?
- Is er sprake van recent gewelddadig gedrag zoals verwondingen die medische behandeling of medisch sporenonderzoek behoeven (bijvoorbeeld: poging tot wurging, bedreiging met een wapen, seksueel geweld/misbruik)?

Een jongetje van 3 jaar wil niet meer naar de kinderopvang. Het kind is samen met zijn moeder in behandeling bij een psycholoog/specialist infant mental health. In gesprek hierover met deze psycholoog vertelt de moeder van het jongetje dat hij zich niet meer wil laten verschonen. Hij heeft gezegd dat een leidster in de kinderopvang hem 'au' aan zijn piemel heeft gedaan. Terwijl hij dit zegt huilt hij hard en is hij overstuurd. Moeder krijgt bij doorvragen geen duidelijkheid behalve dat hij deze uitspraak steeds herhaalt en naar zijn piemel wijst. Zij heeft dit aanhangig gemaakt bij de kinderopvang. Daar is gezegd dat hij mogelijk wat ruw is verschoond.

Een vrouw van 35 met een verstandelijke beperking gaat in het weekend bij haar vriend op bezoek die samen met zijn vader in een huis woont. De week erop vertelt ze dat ze in het weekeinde seks heeft gehad met de vader van haar vriend. Dat moest van hem. Ze wist het niet zo goed en durfde geen nee te zeggen. Het was toch de vader van haar vriend.

Een specifieke vorm van acute onveiligheid is 'disclosure'. We spreken van 'disclosure' (ook wel onthulling genoemd) als slachtoffers, kinderen en/ of volwassenen, uit zichzelf een professional om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling, of zich hierover uiten zonder hulp te vragen. Dit betekent veelal dat het slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden.

Vragen ter afweging

- Is er sprake van een uitspraak die wijst op een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling?
- Gaat het over een situatie in het verleden of over een actuele situatie? Is het kind of de zorgafhankelijke volwassene nu veilig?
- Is er een sprake van een acute noodzaak voor medische zorg en/of sporenonderzoek?
- Is er bij de minderjarige of een zorgafhankelijke volwassene sprake van bij het verhaal behorend gedrag dat wijst op een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling?

Een jongen van 9 jaar woont tijdelijk in een pleeggezin. Het doel van de plaatsing was een terugplaatsing naar huis. De jongen staat onder toezicht van een Gecertificeerde Instelling voor jeugdbescherming. De jongen vertelt aan zijn pleegmoeder dat zijn moeder hem slaat en schopt als hij thuis is. De pleegmoeder belt de pleegzorgbegeleider hierover.

Twee meisjes van 5 en 7 jaar verloren hun moeder een half jaar eerder plotseling aan een hartaanval. De zus van moeder en haar man vangen de kinderen op als hun vader aan het werk is. Het oudste meisje heeft hoofd- en buikpijnklaften. Op een gegeven moment vertelt ze aan haar tante dat ze met papa in bad moest en zijn pipi moest wassen. Haar tante vertelt dit de volgende dag aan een professional van het wijkteam als ze haar nichtjes naar school brengt.

Structurele onveiligheid

Bij structurele onveiligheid is er sprake van herhaling of het voortduren van een onveilige situatie of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor het voortduren van onveiligheid (plegerschap of slachtofferschap) in de toekomst. Er kan sprake zijn van een patroon van herhaald geweld, maar ook van permanente tekortkomingen in de geestelijke en/of lichamelijke verzorging van zorgafhankelijke kinderen en/of volwassenen. Structurele onveiligheid heeft schadelijke gevolgen door de herhaling van de feiten, de voortdurende dreiging en (emotionele) onveiligheid.

Vragen ter afweging

- Is er sprake van eerder (aangetoond) huiselijk geweld of kindermishandeling binnen het cliëntsysteem?
- Is er gedurende enkele weken of langer sprake van geweld of andere onveilige situaties tussen leden in een cliëntsysteem?
- Is er sprake van structurele, inadequate of inconsequente basiszorg (onderdak, kleding, voeding, persoonlijke spullen en speelgoed) door een onvoldoende of onregelmatig inkomen om hierin te voorzien?
- Ondergaan de kinderen of een kwetsbare volwassene structureel emotioneel en/of psychisch geweld, zoals: onvoldoende affectie, vernedering, voortdurend negatieve benadering, opsluiting, verbale intimidatie, ernstige strijd tussen ouders, kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld of bedreigingen?
- Is er sprake van (een vermoeden van) seksueel misbruik van minderjarige kinderen?
- Is er sprake van seksueel wervend gedrag door kinderen of ander nietleeftijdsadequaat seksueel gedrag?
- Zijn er seksuele of gewelddadige filmpjes van een kind in omloop die tegen zijn/haar wil zijn gemaakt en die leiden tot chantage en/of pesterijen?
- Is er sprake van dwangmatig controlerend geweld waarbij een van de partners intimidatie en controle uitoefent over de ander?
- Is er sprake van escalerend en zich herhalend geweld na een echtscheiding, bijvoorbeeld in de vorm van stalking door een van de expartners?
- Zijn de ouders onvoldoende in staat hun kinderen te beschermen tegen geweld, (seksueel of financieel) misbruik of uitbuiting door derden, of initiëren ze dit?
- Is er sprake van een patroon van geweld (gewelddspiraal), waarbij oplopende spanningen uitbarsten in geweld en de partners daarna proberen het weer goed te maken, tot de spanningen opnieuw oplopen?

- Is er sprake van psychische problematiek, verslavingsproblematiek, agressieproblematiek of andere problemen bij volwassenen die kunnen leiden tot een gewelddadige reactie naar andere leden in het cliëntsysteem bij oplopende spanning?
- Is er sprake van (zich herhalend) geweld in een cliëntsysteem dat zorg mijdt, veelvuldig verhuist of 'shopt' langs allerlei instellingen?
- Is er sprake van een overbelaste mantelzorger die gedurende langere tijd (enkele weken of langer) verbaal of lichamelijk geweld gebruikt tegenover de volwassene die zorgafhankelijk van hem of haar is?
- Is er sprake van financiële uitbuiting door een betrokkene/familielid van een zorgafhankelijke volwassene?

Een vrouw van 19 jaar is in behandeling bij de GGZ voor angst- en suïcidale klachten. Haar moeder ondersteunt de behandeling niet: ze wil haar dochter niet brengen naar de sessies en spreekt erg negatief over hulpverleners. De dochter durft niet zelf op de fiets te komen en er is geen geld om met de bus te gaan. De behandeling kent daardoor te weinig continuïteit en voortgang. De moeder is verbaal ondermijnend naar haar dochter die zeer afhankelijk van haar is.

Een vrouw van 19 jaar is in behandeling bij de GGZ voor angst- en suïcidale klachten. Haar moeder ondersteunt de behandeling niet: ze wil haar dochter niet brengen naar de sessies en spreekt erg negatief over hulpverleners. De dochter durft niet zelf op de fiets te komen en er is geen geld om met de bus te gaan. De behandeling kent daardoor te weinig continuïteit en voortgang. De moeder is verbaal ondermijnend naar haar dochter die zeer afhankelijk van haar is.

Een weduwe van 68 woont intramuraal. Haar dochter regelt haar financiën. Zij komt regelmatig op bezoek en neemt dan de bankpas van haar moeder mee die ze aan haar zoon geeft voor wiet en cocaïne. De weduwe signaleert dat er regelmatig geld door een ander wordt opgenomen met haar bankpas. Ze is bang om de confrontatie aan te gaan met haar dochter en kleinzoon, zij zijn nog haar enige familieleden. Haar spaargeld is op en ze loopt achter met de maandelijkse eigen bijdrage voor het CAK. In het verleden hebben de financiële problemen geleid tot een huisuitzetting. De weduwe is nu dementerend en staat op de wachtlijst voor een longstay psychogeriatrische afdeling. De eigen bijdrage wordt echter nog steeds niet betaald. De betrokken maatschappelijk werker stelt aan de weduwe voor haar financiën te laten overgaan naar een bewindvoerder. Haar dochter uit nu dreigementen naar haar moeder, komt dagelijks langs en dwingt haar haar zakgeld af te staan.

Ben ik in staat effectieve (passende) hulp te bieden of organiseren?

Binnen de mogelijkheden van het beroep, de eigen kennis en/ of deskundigheid, de organisatie waar hij werkt en persoonlijke omstandigheden weegt de professional of hij zichzelf voldoende in staat acht op dat moment te handelen naar de onveilige situatie of de vermoedens daarvan. Het is belangrijk na de melding in gezamenlijk overleg met Veilig Thuis te kijken welke hulp nodig is en wie wat kan bieden.

Vragen ter afweging

- Heeft de professional de mogelijkheid indien nodig het slachtoffer in veiligheid te brengen?

- Zijn er duidelijke afspraken over de veiligheid met het cliëntsysteem en de betrokken professionals te maken?
- Is er voldoende zicht op onveilige gebeurtenissen in het verleden?
- Voelt de professional zich voldoende deskundig en bekwaam om veiligheid te bewerkstelligen, al dan niet in samenwerking met anderen?
- Kan de professional de eventuele spanning die bij de situatie komt kijken hanteren?

Werken de betrokkenen mee aan de geboden of georganiseerde hulp?

De professionals schat in en monitort of zijn inzet tot beweging bij de betrokkenen leidt. En of hij in afstemming met andere betrokken professionals aan de slag kan.

Vragen ter afweging

- Zijn de betrokkenen, alle leden van het cliëntsysteem en het bredere netwerk van (informele) steunfiguren, bereid en in staat de voorgestelde hulp direct aan te gaan?
- Hebben alle betrokkenen en de betrokken professionals de focus op het stoppen van geweld en een (duurzaam) herstel van de veiligheid?
- Wordt er door alle betrokkenen gewerkt aan het herstel van directe veiligheid en het wegnemen van de oorzaken van het geweld?
- Is de hulp gericht op het versterken van de veerkracht en het herstel van de schade die is veroorzaakt door (de dreiging van) huiselijk geweld of kindermishandeling bij de betrokkene(n)?
- Er is sprake van een gezamenlijke analyse en een risicogestuurd zorg- en herstelplan met doelen en evaluatiemomenten? Is dit plan op maat gemaakt met alle betrokkenen van het gezin of huishouden, waarbij de doelen van begeleiding en/of hulpverlening helder zijn gesteld?
 - Indien meerdere professionals betrokken zijn: zijn er voor iedereen bekende afspraken over samenwerking en casusregie op de veiligheid en de (en multidisciplinaire) hulpverlening?

Leidt deze hulp tot duurzame veiligheid?

Een professional die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling weegt telkens af of de onveiligheid daadwerkelijk stopt of zich herhaalt, ondanks de aanwezigheid van een veiligheidsplan en zorg/herstelplan.

Vragen ter afweging

- Stopt het geweld niet binnen de verwachte termijn?
- Is de problematiek (nog) ernstiger dan verwacht?
- Worden de gestelde doelen niet behaald binnen de verwachte termijn?
- Loopt de uitvoering van het veiligheids- en/of hulpverleningsplan vast?
- Is er specifieke expertise nodig?

Een jongen van 17,5 jaar woont met zijn moeder en broer in een noodvoorziening. Zijn ouders zijn gescheiden nadat zijn moeder door een gokverslaving al haar geld en ook haar woning is kwijtgeraakt. Zijn

vader woont elders. De jongen heeft suïcidale klachten en vertelt aan de hulpverlener dat hij seksueel misbruikt wordt door zijn broer. Hij wordt met spoed elders geplaatst. Daar gaat het echter alleen maar slechter met hem, hij wil terug naar zijn moeder. Dit gebeurt ook na enkele weken. Enkele weken later vertelt de jongen aan de hulpverlener opnieuw over een seksueel incident met zijn broer.

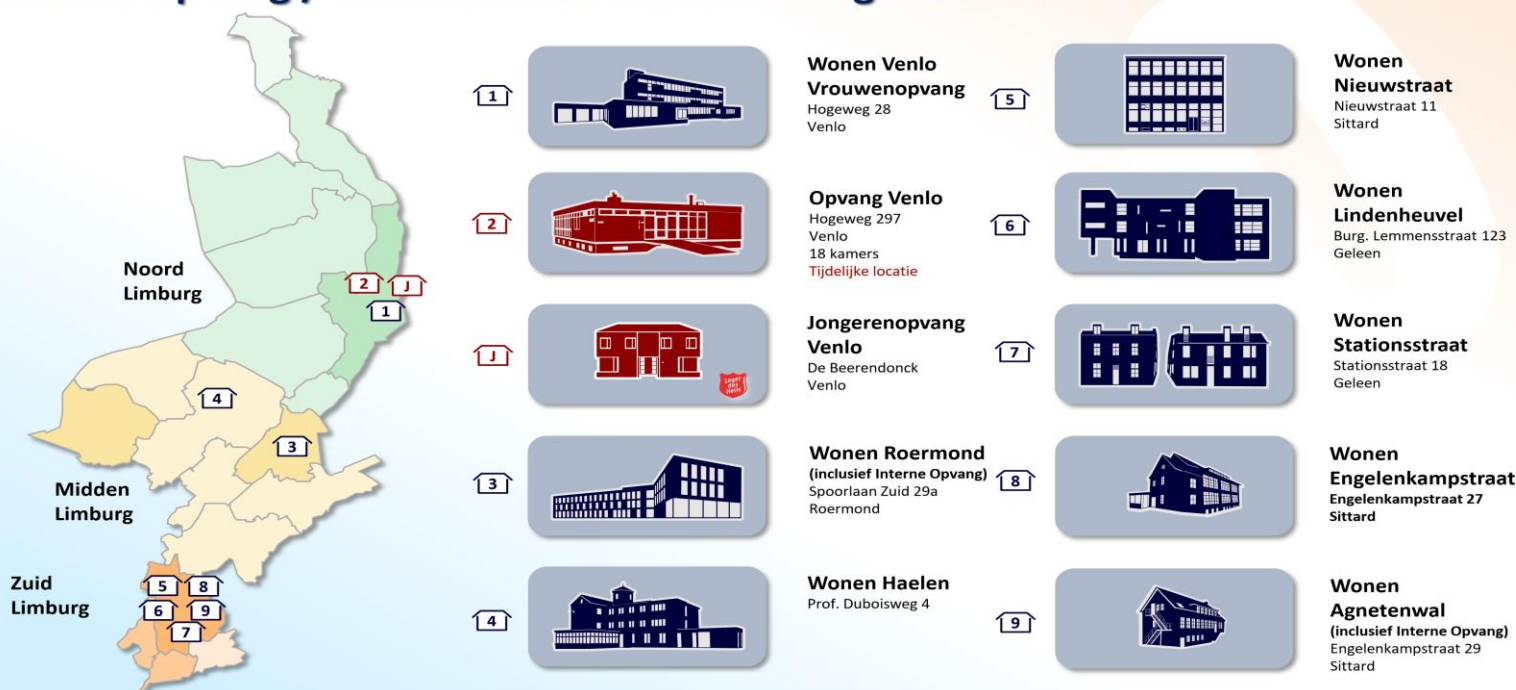
RANDVOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN BIJ HET MEENEMEN VAN HUISDIEREN NAAR EEN LOCATIE VOOR BW EN MO

In afstemming met de aanbieders en een afvaardiging van cliëntenraden zijn een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd die we in acht houden bij het meenemen van huisdieren naar een locatie voor BW of MO. De keuze om cliënten met een huisdier toe te laten is altijd maatwerk en wordt in overleg tussen de Wmo-consulenten en de aanbieders gemaakt.

- Het is niet mogelijk om een huisdier mee te nemen in een accommodatie waarbij sprake is van groepswonen. Het meenemen van een huisdier is (onder voorwaarden) alleen mogelijk in geval een cliënt zelfstandig gehuisvest wordt, dus met een eigen toegang en zonder gemeenschappelijke ruimten. Het meenemen van een huisdier naar een MO-locatie of een locatie voor de opvang van slachtoffers GIA is daarmee in principe uitgesloten omdat we binnen deze voorzieningen geen zelfstandige huisvesting kennen;
- Voorop moet staan dat cliënten de meest passende zorg krijgen en daar geplaatst worden waar zij deze zorg kunnen krijgen. Het kan niet zo zijn dat cliënten zelfstandig gehuisvest worden *omdat* ze een huisdier hebben en daarom niet in een groepswoning terecht kunnen;
- De cliënt is zelf verantwoordelijk voor het huisdier en dient het huisdier zelf te verzorgen. Indien een cliënt deze verantwoordelijkheid niet kan dragen omdat er sprake is van onvoldoende zelfredzaamheid en zelfzorg is het een no go;
- Het dierenwelzijn moet primair worden gewaarborgd. We beoordelen dit niet vanuit cliëntperspectief maar vanuit het perspectief van het dier. De gezondheid van het dier moet gewaarborgd kunnen worden. Dat betekent dat de cliënt ook financieel in staat moet zijn om alle bijkomende kosten voor verzorging, bezoeken aan dierenarts en tijdige inentingen te betalen.
- De cliënt dient vooraf, dus voor de start van een traject, een achterwacht door te geven. Deze achterwacht verklaart zich bereid om in geval van afwezigheid van de cliënt of in een situatie waarin de cliënt (tijdelijk) niet in staat is om voor het huisdier te zorgen, de zorg voor het huisdier over te nemen. Deze bereidheid wordt vooraf gecheckt;
- Het hebben van een huisdier mag de samenwerking tussen de cliënt en de begeleiding niet belemmeren. Indien nodig (bijvoorbeeld vanwege allergieën of angsten) vragen we bereidheid van de cliënt om de contactmomenten te verplaatsen naar een plek zonder huisdier;

- Indien een begeleider constateert dat de verzorging moeizaam verloopt, dan zal dit met de cliënt worden besproken;
- Het huisdier mag niet leiden tot overlast. De begeleiding beoordeelt of er in een situatie sprake is van overlast. Uitgangspunt hierbij is dat het huisdier geen overlast bezorgt, dat is ten alle tijden de eigenaar van het dier. Bij eventuele schade geldt het uitgangspunt dat de cliënt schade veroorzaakt door een huisdier mee te nemen. Daarmee is de cliënt ook verantwoordelijk voor deze schade;
- Het is niet toegestaan om tijdens een lopend traject een huisdier aan te schaffen. Als een cliënt deze wens heeft dan wordt met de cliënt besproken op welk moment dit wel kan, dus na uitstroom uit de voorziening;
- Het is eveneens niet toegestaan om te fokken met huisdieren. Wanneer een huisdier jonkies krijgt, kunnen deze niet bij de cliënt blijven en moet hiervoor door de cliënt een andere passende plek gevonden worden;
- Wanneer er sprake is van een officiële hulphond kan de cliënt niet geweigerd worden. In overleg met de aanbieders wordt dan gekeken wat de meest passende oplossing is.
- Honden die door de Rijksoverheid zijn aangewezen als risicohonden met een hoog risico op agressief gedrag worden niet toegelaten tot de locaties;
- Voordat een inwoner met een huisdier geplaatst wordt in een voorziening, worden de afspraken met betrekking tot het huisdier op papier gezet en door de cliënt ondertekend. De begeleiding kan terugvallen op de gemaakte afspraken op het moment dat gesignaleerd wordt dat er iets niet goed gaat in de zorg voor het huisdier;
- Deze randvoorwaarden en uitgangspunten worden opgenomen in het Handboek Beschermd Wonen en het Handboek Maatschappelijke Opvang.

Interne Opvang / Woonlocaties Moveoo – Leger des Heils

Trajecthuizen Flexibele Opvang

